This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

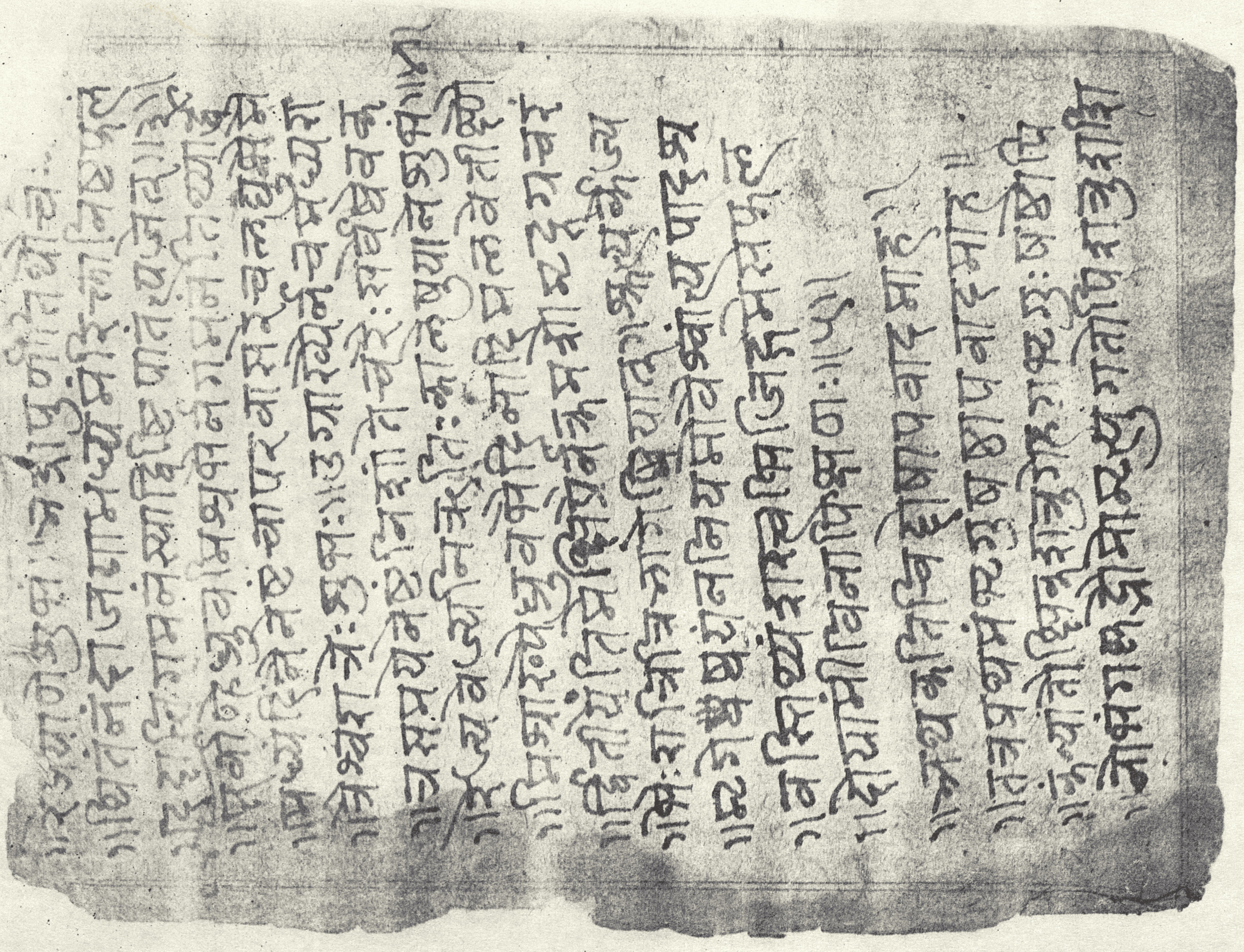

Checked 2012

Acc. No. ~~135~~ M-1697

Title - ललितवृत्तिलल्लोक्ति.

Author - लल्ल. (?)

Date - ?

Subject - Astrology.

folio - 35

Xerox - 39

K K S U LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1697
Dist. Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्व

॥पंचेष्टकुणोपेता जामित्रंगुणसंयुते॥कु
जाष्टमास्थ्यत्रोषेणयुते लग्नं यजेत्सदा॥८॥
अस्तंगे नीचगे भौमे शत्रुक्षेत्रगतोपि वा॥कु
जाष्टमो महद्दोषो न किंचिदपि विघ्नते॥९॥
मेषादिराशिगः सर्वे राशिनाथस्तगे यदि॥
तल्लग्नं मम शुभं प्रोक्तं अस्तगे चेद्वर्जं विना॥१०॥
तौलिकुंभागणासिंहे अष्टमे दुष्टसंप्रदः॥शे
षराश्यष्टमे चेद्विवाहं नैव कारयेत्॥११॥
॥अथ नैधनतारापरिहारः॥कुलीर॥
चापाजमृगेंद्रगो चेत्सितघोतमीनगते
ऽस्त्यान्नदोषकस्सप्तम तारकाचतुरज्य
मार्तंड बलप्रधाने॥१२॥स्फुजितदोषपरिहारः॥
केन्द्रस्थानगा[illegible]ः क्रूरा स्फुजितादयश्च दोष
दा॥इतरेषु च केन्द्रे शुक्रजितादिनदोषदा
क्रूरा॥दोषयुक्ता॥तृतीयगे देवरगा॥चतुर्थ
केपत्यामत्[illegible]देवरके[illegible]ता चषष्ठे॥१॥सोमा
ष्टमस्थे मरणं विनाहं षष्ठे च मे लग्नप
तो च मस्तः॥१॥लत्तापातं च वेधे च यत्र
जामित्रमेव च॥उपयुक्तगे लः क्रूराधिद
स्यान्न[illegible]च[illegible]वर्जयेत्॥१॥श्रीराम॥

॥यत्र लग्नाधिपः षष्ठोरिपुस्थो वांशकाधिपः॥
शुक्लग्नेयत्नतस्त्याज्यं शुभैः केन्द्रशतैरपि॥१॥
लग्नात्सप्त क्रूर १ सप्तमस्था ७ दहतिदिनकरोल
ग्नमीज्यो ष्टर्मस्था चंद्रः प्रा १ गष्टम स्थोचर
णितनुं १ भवः सप्तमा ७ षष्ठमस्था॥सौम्ये
सद्धामत्सस्थात्रिनेहहा १० रिपुगुरुः षष्ठस
प्ता ७ ष्टम स्था सौरी प्रा कू १ सप्त ७ मा स्या[illegible]
[illegible]रच पुरः प्रा कू १ चतु ४ सप्त ७ मस्था॥४॥
चंद्रैः षष्ठ ६ ष्ट ८ मांये १ लग्नपे वा लसे च चंगास
र्वैः शुभौ योगनाशं करोति दहा वाग्नि रण्यं॥१॥
अथ वादरा चंद्रे कुर्मि कर्तव्यं॥यद्यपि वेके
च विवाह यात्रामतिष्ठ गेहेन्द्र प्रवेश चौलं॥
अभ्यंगवेस्तन व लक्षणानि न दोष वेदो यदि
द्वादशेना॥१॥अभिषेके निषेके च सीमंतो
व्रतबंधने॥पाणिग्रहे प्रयाणे च चंद्रे द्वादशगे
शुभो॥१॥लग्नम॥जन्मे लग्नाष्टमे लग्ने भौजी
बंधं व्रतेषु॥उपनीतो बटो ये सौख्यं विना
हं परिवर्जयेत्॥१॥अथ जन्मन[illegible]
जन्मसंक्षिन्टपारिषेचनं लक्षणनगर
गेहकर्मणी॥आधिपत्य[illegible]विमोजिवंध

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥नोगैहस्थितो नार्कग॥ गुर्वे त्यारिविधु
शुवर्गेह गितः स्वाजोपुजी ज्येतनौ शुक्रे
वौधभृगदोष कूट कर्मिजांशो ज्येक्षितस्स
ग्रहः॥१॥ दोषाणां शातमिंदुजः शतयुग
शुक्रौ गुरुर्धीतयोर्लक्षं कूट कौ कोणगेगगमि
॥नचंद्रोजस्विपातोदि कार्न॥ भांगायेविब
॥लानतेत्रस फलाः संध्यंशातुल्योफलस्या
द्रावीशासमोयहोरिवलफलः सेध्य ध्वैगःस्य
स्यात्परः॥ ॥दैवसर्द्ध यनिग्रहप्रवेशनं
ने ॥मिरवलागमर्कमेसुसेषा॥ वर्तमानति
॥थिरे वरत्युतेनात्र पंचकविधिर्गवाक्यः॥
॥चौलप्रतिष्ठा चसुरप्रतिष्ठास्त्र भप्रतिष्ठा
गमनेत्रतेषु॥ सर्पादिलग्नंतिथिवर्त्तमानं
॥अन्येषु कार्येषु गतप्रधानः॥७॥ द्वादशस्थो
यदाशुक्रो केंद्रगोनवमोगुरुः॥ वदा प्रतीव
॥रायुष्याद्धनधान्यसुखप्रदा॥ ॥ अष्टोष्ट
मश्च षष्ठ मेगोग्गुरश्च षष्ठाष्टमद्वादशाले
न्न चंद्र॥ तद्दोषनाशं विषदापसर्पे कैंद्रोज
कौ गोशुक्रसुरैसितद्गे॥८॥ अपवादः॥

दपयोरष्टमं लग्नं केन्द्रस्थाने बृहस्पतिः॥
नेलग्नेशुभसंदृष्टौ कैन्द्रनार्योःपाणिपीडनं॥
जन्मेशाष्टमलग्नेशा स्थितौ मित्रेश्व वस्थि
तौ॥ जन्मराश्यष्टमहोपद्दोषोनस्यति
भावतः॥२॥ अन्यच्च॥ नदोषोष्टमलग्न
स्यायदि जन्मेशरंध्रयो॥ शुभ दोवयथोक्ता
मंगमे मलेग्नुनयोनिद्रु॥३॥ लग्नेकेंद्रगतेजी
वेलाभगे वाथवीक्षिते॥ अष्टमव्ययलग्नो
घदोषो नास्तिनसंशयः॥४॥ रिपक्षेउष्टल
ग्नसंगः॥ लग्नात्षष्टाष्टरिफस्था चंद्रदो
षतदेवहि॥ अनेनदुष्टं तन्नेष्टं लग्नं कोटि
गुणान्विता॥५॥ तद्वंगः॥ नीचराशिगते
चंद्रे सासान्नीचांशकोयदि॥ चंद्रे षष्टाष्ट
रिफस्था दोषो नास्तिनसंशयः॥६॥ चंद्र
स्वकौ स्वनीचनीचांशे शत्रुवर्गस्थितः
स्थितः शाशु किलोक्तस्या॥ लग्नाग्न्नादि
पुःस्थानगतस्वकीयादोषप्रदानेनसम
॥ अष्टमदोष॥ ७ ७८

2

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

मेषादिलग्नशुभपवकंचा॥ममृभदैवतगृह
प्रवेशनेमरवलाकृतुअरग्रहेषुचा॥वर्त्त
मानतिथिरेवपंचकंन्यत्रपंचकंविधो
गताद्भयः॥१॥मतांतरे॥पंचदशो॥१५॥
वेध्याभ्यिकादसा[illegible]गिनमेवचा॥दशा॥
राजावसुद्भ्योरसागराः॥[illegible]मेवचा॥१॥
अथआदान॥जमस्या॥कर्मे॥१०॥चादानं॥१॥
विनाश॥सामुदाय॥१८॥संघातिकं॥१६॥
तथाषड्ंशातव्येसर्वदानुधैः॥जातिर्दे
शाभिषेकंचत्रनवचित्स्यानिरूप
ते॥इदृशा॥त्वाफलंआह सौम्यैः क्रूरैः शु
भाशुभैः॥२॥जन्मेनुजन्मत्रिजन्मन
क्षत्रः॥जन्मसंजन्मनक्षत्रंदशमंक
र्मसंज्ञिकं॥एकोनविंशत्याधानंइतिज
न्मत्रयोविदुः॥१॥मस्यकेशप्रवासतो॥
~~[illegible]~~ उपग्रहसमायोगे॥
मत्स्यभंवतिनान्यथा॥गर्भाधानेचसी
मंतेजन्मत्रक्षेविवर्जयेत्॥॥कर्मे॥१०॥
रक्षेसामुदायो॥नौलोपनयनेत्यजेत्॥सं
घातिकेचगृहानोवनेषुहितुःक्षिपि॥वैना

सिकेश्वबिवाहेचवास्तुयात्राविवर्जयेत्॥१॥
नांदीश्राद्धेकृतेपश्चाद्यावन्मातृविवर्जनं॥
दर्शश्राद्धंक्षयश्राद्धंस्नानंसीतोदकेनच॥ओ
पासयश्वधाकारंनित्यश्राद्धंतथैवच॥ब्रह्म
यज्ञंचाध्ययनंनदीसीमाउलंघनं॥उपवा
सव्रतंचैवश्राद्धभोजनमेवच॥नगर
यामाहादेचस्पृष्टस्पृष्टंचदुष्यति॥सपि
ंडैवकुर्वीतमंडपोद्वासनाविधिः॥१॥
विवाहमारभ्यचतुर्थमध्येश्राद्धंनदिद्दर्शादि
नंतथैव॥विवाहतस्त्रीविप्रवासवेसा
स्तनयत्रा प्रेषितसत्कावा॥२॥मंडपोद्वा
सनात्पूर्वेनांदीश्राद्धेकृतेयदि॥येकुर्वीत
नरोमोहाज्जपप्रत्युवक्तंतिते॥३॥चार
रौपितृपुत्रौवायेकस्मिन्स्मंडपेयदि॥ये
कल्ग्नेनिन्नकर्तेस्वस्तिनांदीपृथक्पृ
थक्॥४॥नेकस्मिन्वत्सरेकार्येगृहोद्वाहौ
कर्येचन॥नवीनमंदिरेकन्यानवोढान्न
प्रवेशयेत्॥१॥पुरप्रवेश॥यामांनिर्गम
मास्यतश्चनगरादराजाौथानान्यजनार॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

वनविवाहपट्टचोल्लादिकर्मप्रथमयुवति
शय्यावस्त्रगेधानपातं॥२यनुरगगजा
धैरोहणदुर्गकार्यशुभफलमिति चिंत्यो
जन्मजन्मेचनाशे॥१॥घातलग्नं॥चेंद्र
नेत्र२युग४सप्त७दिक्पति१०सूर्य१२
प४६वसु८नंद९रुद्रगैः११॥रामा
बाण५प्रमितानि जन्मसाक्षातलग्न
मिति संत्यजेद्बुधैः॥१॥लग्नशुभकाः॥
शालं२५शुगं२५युगं२१शंशु१५पद८
रवि४२वशं५४शुगं२४॥पशं५२गतं६३
मद्दे१९मानं९५मीनादि ध्रुवकं क्रमात्॥२
तिथिवारं चनक्षत्रे लग्नं ध्रुवकमिश्रि
तं॥ग्रह९संख्याहरेत्सागंपंचशेषस्तुपं
चकं॥१॥एकेशेषे मृत्युर्द्वयो२र ग्निश्चतु
र्थ४राजपंचकं॥पृष्ठ६चोरा८मे से
गपंचैतानि विवर्जयेत्॥२॥चोरं रोगं
त्यजेद्रात्रौ दिवाराजाग्निमेव च॥
उभयोः संध्ययोर्मृत्युरन्यकाले शुभा
वहा॥१॥वह्निसंज्ञं ग्रहारंभे सेनायांरा
जपंचकं॥याने चोरं व्रतेरोगं त्यजेन्मृ
त्युकरग्रहे॥२॥यघर्के वारेयद्विरोगपं
चके सोमे च राजाक्षितिपुत्रवह्निः॥
गुरोस्तुचोरं बुधमृत्युपंचकेच्छौ
शनौपंचकदोषतानैः॥३॥अन्यच्चैपद्ये॥
तारवारतिथिलग्नसंयुतं नंद९भाग
वसु८रोगपंचकं॥पक्षर वह्निरेयु
ग४राजपंचकं तस्करांग६शशि१
मृत्युपंचकं॥१॥ग्रंथांतरे॥गतति
थियुतलग्नं पंचधास्थापनीयं ति
थि१५रवि१२दश१०नागै८र्वेद४
युक्तं क्रमेण॥नव९हतशर५शेषं
वर्जनेशोभनीयं रुगनलनृपचौ
रैर्मृत्युदं पंचकं च॥१॥हर्म्येषु च या
त्राव्रतबंधनेषु स्त्र्यादि लग्नं विधि
वर्तमाने॥अन्येषु कार्येषु गतप्रमाणं

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

।।अदोषं तिथिवारदोषं गंडांत दोषं कुमुहूर्त्तदोषं ।।
।।लग्नोत्थपंचांगविरुद्धदोषं दोषारिरेकोदशगो ।।
।।निहंति ।।६।। अंगप्रभावः ।। आदित्यः शिरसादृता ।।
।।सोमे च मुखमंडले ।। कुजे कंठे बुधे वामदक्षिणे ।।
।।गुरुरेव च ।। हृदये दैत्यमंत्री च जानुभ्यां मंद ।।
।।मेव च ।। पादयो राहुकेतुभ्यां अंगसंस्थितरवे ।।
।।चरे ।।७।। भानुना नेत्रमृत्युर्ति सोमे सिद्धि ।।
।।र्न संशयः ।। भौमे च कार्यनाशं च सौम्ये जीव ।।
।।सितेसुखं ।। मंदे तु मरणं विंद्या राहुकेतुसम ।।
।।मृत्युदं ।।८।। अथ उपश्रुतिः ।। अंगलग्ने गृहे जा
।।वाक्यं पर्वरात्रौ यदुच्यते ।। स्त्रीभिर्वा बाल
।।कैर्वापि तथा पुंभिः परस्परं ।। विचार्य तद्व
।।चस्तस्य मादेष्टव्यं फलं बुधैः ।। निर्णेजका
।।लये पश्येत प्रतिपद्येच बुद्धिमान् ।।१।।
।।स घः [illegible] स्न दर्ने पश्येद्वितीयायां विलो ।।
।।कयेत् ।। चेतुर्थ्यां पुल्कसानां च पंचम्यां
।।लोहकारिणां ।।२।। षष्ट्यां द्विजकुजातीनां ।।
।।सप्तम्यां मद्यकारिणां ।। अष्टम्यां चैव वे
।।श्यानां नवम्यां योगजातिषु ।। पश्येत्पौ
।।न्त्यक्षिवेगेहे दशम्यां नाग संशयः ।। सिंदो

।।लिका गृहे पश्येमेकादश्यामुपश्रुतिः ।।३।।
।।द्वादश्यां कुंभकाराणां स्वर्णकारालये स्मरे ।।
।।त्रेतेका पालिकैर्गेहे पौर्णिमायां च जालये ।।
।।अमायां म्लेच्छजातीनां गेहे पश्येदुपश्रुतिः ।।
।।रविवारे च चांडाली सोमवारे च वार्द्धकी ।।
।।भौमे तु रजकी प्रोक्तो बुधवारे च नापिका ।।
।।गुरुवारे सभायां च वेश्यायां भार्गवे सती ।।
।।दासी च मंदवारे च उपश्रुतिरुदाहृतं ।।४।।
।।रेषु तेषु वै तेषां गेहे पश्येदुपश्रुतिं ।। इति
।।उपश्रुतिः ।।७।। मेषगो सिंह राशिस्थो चं ।।
।।द्रे वर्णो रुणो भवेत् ।। वाहनं तस्य हस्ती स्या ।।
।।त् युद्धादौ युद्धकारकः ।।१।। वृगकुंभवृषे
।।चंद्रे श्यामो वर्णः प्रकीर्तितः ।। वाहनं महिषः
।।प्रोक्तो युद्धादौ मरणप्रदः ।।२।। तुलावृश्चि
।।ककर्कस्थो पीतो वर्णः प्रकीर्तितः ।। तुरगो
।।वाहनं तस्य युद्धादौ मिश्रितं फलं ।।३।।
।।अथ एकमासनिर्णयः ।। स्वरथं नरे ।।य
।।स्मिन्मासे न संक्रांतिः संक्रांतिद्वयमेव च ।।
।।मलमास अधिशेयो मासास्तत्र त्रयोदश ।।१।।
।।सिद्धांतश्चेति ।।

॥मासेवानवमेपुनश्चदिवसेकुर्युःप्रवेशंन॥
॥तु॥त्रेधोक्ता नवमीप्रवेशनवमीप्रस्था॥५॥
नपूर्णीस्वयंतासुस्वस्थजनागरुगन्नग
मनंकुर्यात्प्रवेशंनतु॥१॥तथानिर्गमान्नव
मेमासितथासंवत्सरेदिने॥प्रवेशेचप्र
याणेचनवसंस्थापिवर्जयेत्॥२॥तुज
जन्मभेजीवनक्षत्रं दशमंकर्मसंभवं॥क्ष
द्रादीनांविवाहेषुविशेषेणविवर्जयेत्॥२
मासग्रहोजन्मस्पर्शः कालमासोर्कसंन
मः॥क्षुद्रादीनांविवाहेषुविशेषेणविव
र्जयेत्॥३॥शाकिस्वरूपज्ञानं॥मत्स्या
घटीन्द्रोंमथिनंसगदंसवीणाच्चापीन
रोश्वजघनोमकरोमृगास्यः॥तौलीस
सस्यदहनाप्लवगाचकन्याशेषास्वेना
मसदृशास्वचराश्चसर्वे॥४॥
॥अथजामित्रः॥सौरारजीवबुधराहुरविं
॥दुशुक्राःसद्यःप्रसह्यखलुसप्तमराशि
॥संस्थाः॥नेत्रव्ययंधनधनक्षितिपुत्र
नाशंव्याधिंविनाशमरणानियथाक्रमे
ण॥७॥
॥अपवादः॥जामित्रगेयदिभवेन्दुशनाबु
॥धोवागीर्वाणमंत्रिशितपक्षगतोडुनाथः॥
॥कन्याविवाहसमयेपरिणीतलक्ष्मीसौभाग्य
॥पुत्रधनसंपदिसौख्यदाता॥२॥जामित्रदो
॥षोग्रहरिष्टदोषोक्षेदिवाचंद्रमरिष्टदोषः॥
॥पापग्रहोकेंद्रगतोपिदोषाःक्षयंतिदोषाःत्रि
॥षडायसूर्ये॥३॥अथद्वादशजामित्र॥प्र
॥प्रथमंऋतुकार्याणिद्वितियेधनसंपदा॥
॥तृतियेपुष्पकर्माणिचतुर्थेगमनागमं॥१॥
॥पंचमंपुत्रसूतानांषष्ठमंबीजवापनं॥
॥सप्तमंतुविवाहस्यादष्टमे [illegible] व्रतबंधनं॥२॥
॥नवमेचौलसीमंतादशमंस्वामिदर्शनं॥
॥एकादश्यांहृषीकेशद्वादश्यांसर्वकर्मसु॥३॥
॥एतेजामित्रगाःप्रोक्ताःसर्वग्रहविवर्जि
॥ताः॥यदिकार्यप्रवर्त्तेतेहानिमृत्युभयप्र
॥दः॥४॥करणनगणदोषंवारयोगादिदो
॥षंविषमदिवसदोषंलग्नकल्पादिदोषं॥
॥रविकुजबुधदोषंशुक्रसौरादिदोषंसक
॥कहडादिदोषंरोहिणीयुक्तचंद्रः॥१॥नक्ष

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

१

॥सर्वत्र॥ आद्यिकं प्रथमं यस्यान्तकुवरतम
॥लिन्लुचे॥ शुद्धमासेनतकार्याभिषेकमनुर
॥श्रेवाह॥५॥ अथसीकाचक्रं॥ शिकाचक्रंप्रव
॥क्ष्यामीनरनारीनपुंसकाः॥ सदसच्च प्रमाण
॥स्य च्च यथागर्गेण भाषितं॥१॥ आसनेशयने
॥चैव स्नानेच भोजनेतथा॥ वाम भागे वट्टेच
॥षट्शीकाचक्रमावहं॥२॥ विधवा कन्यको
॥मारी मातंगी चरजस्वला॥ पंचशीकाम
॥हादुष्टाहानिमृत्युभयप्रदा॥३॥ आकाशेस
॥र्व स्वर्वसंहारं पाताले सुखसंपदा॥ मंदवा
॥दे दिवापर्वैई मान्यायुर्गुरेवच॥४॥ सूर्येच
॥कार्यनाशाय रामहोमरणमेवच॥ तेलजाम
॥रसंभूपरर्वीदिषुयथाक्रमं॥५॥ मृत्युर्वंधः
॥श्रिया श्चैव सुवार्ताविजयीक्रमात्॥ संतापः
॥कलहश्चैव मृत्युरादियथाक्रमं॥६॥ अथप
॥लिकाफलं॥ कुकहेशीरसस्थानेललाटे बंधु
॥दर्शनं॥ भ्रू मध्येराजसन्मानं उत्तरोष्टेध
॥नक्षयः॥७॥ अधरोष्टेधनैश्वर्यं नासांते व्या
॥धिहंकुले॥ दीर्घायुर्दक्षिणेकर्णे बहुलाभस्त
॥थोत्तरे॥८॥ गंडद्वयेबंधु नलाभेचवैलक्षे मिष्टा
॥न्नभोजनं॥ अक्षिभ्यां नेधनं प्राप्तिचुबुकेरा
॥राजविग्रहं॥९॥ स्तनद्वयेबहुदोषं पार्श्वयो

अथलग्नेअपवादमाह॥ लग्नस्थितोदेवगुरुः शि
तोवालग्नाधिपः प्रश्यतिलग्नमेवं॥ चित्रलाभ
वेदेभु ४११४ भुजे हिमांशुनिहंति दोषान्वि
षनाडिकाद्यान्॥१॥ एकोपि केंद्रे १।४।७।१० बु
धजीवभृगुस्त्रक्रूरा सहस्राणि अनेकधाच॥
तथापि सर्वा अबला भवंति यथा गजेंद्रो हरि
दर्शनेन॥२॥ अथगोधूलिलग्नमाह॥ षष्ठा
ष्टमे८ मूर्ति१ गते च चंद्रे गोधुलिके मृत्यु
॥मुपैतिकन्या॥ कुजाष्टमे ८ मूर्ति१ गते थवा स्ये
॥७ वरस्यनाशं प्रवदंति गर्गाः॥३॥ [illegible]
॥गोश्चके त्रि [illegible] कर्म [illegible] चंद्रःत्रि
॥षष्ठा [illegible] शनिराहु भौमः॥ सर्वे च लाभ ११
केत्रिकेंद्र १।४।७।१० कोण ९।५ भृगु भाः भु
॥स्यवृतबंधकाले॥४॥ द्वादशा चेद्रास
पर्वादमाह॥ फलिका॥ पदबंधनचोल

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥असंक्रांतिमासोधिमासः स्फुटः स्याद्वि
॥संक्रांतिमासः क्षयाख्यः कदाचित् ॥४
॥क्षयः कार्तिकादित्रये नान्यथा स्याच्चदा
॥वर्षमध्ये धिमासद्वयं च ॥१॥ देवकार्या
॥णि सर्वाणि प्रतिष्ठादीनि यानि च ॥ मल
॥मासे न कार्याणि व्रतचूडादिकानि च ॥१॥
॥आध्यानाध्यानादीनि कूपारामाणि प्रा
॥वानां तानि यानि च ॥ मलमासेपि का
॥र्याणि गार्ग्यस्य वचनं यथा ॥१॥ पाराशरः॥
॥गर्भे वार्धुषिके [illegible] प्रेतकर्मणि मासि
॥के ॥ सपिंडीकरणे नित्ये नाधिमासं वि
॥वर्जयेत् ॥२॥ नारायणः ॥ आद्यादिके
॥षोडशाः श्राद्धे सपिंडिकरणं तथा ॥ म
॥लमासे च तत्कुर्याद् अन्यमासान्मृतस्य
॥तु ॥ ॥ शाकलः ॥ अधिके मरणं यौ चा
॥ज्येष्ठ शुभं प्राप्यते यदि ॥ न तत्कुर्या
॥दाद्यमेकं शुद्धे सर्वं तदादिकं ॥४॥
॥आचार्यः ॥ आवर्जियान्यमासानां

॥द्वादशाहे सपिंडनं ॥ न तथा वर्त्तयेत्त
॥थ मले त्वावर्त्तिरिष्यते ॥५॥ प्रेतमुद्दिश्य
॥य श्राद्धं षोडशं स्यान्मलिम्लुचे ॥ मो
॥सद्वये पितत्कुर्याच्छुद्धे केचित्सपिंडनं ॥१॥
॥मरणं मलमासे स्याद् आद्यादिके मनुक्रमा
॥त् ॥ शुभमासे न वेद्यत्र तत्रैव स्यान्न स
॥पिंडनं ॥१॥ अथाब्दिके संग्रहे ॥ मलिम्लु
॥म्लुचे मासि मृतस्य पुंसस्त्रयोदशो तु
॥प्रथमाब्दिकं स्यात् ॥ मध्ये धिमासे
॥पि च तत्क्षयाहं मृते धिके द्वादश एव
॥मासी ॥१॥ आब्दिके प्रथमं यच्च मलमा
॥मृतस्य तु ॥ कुर्याच्चयोदशे मासि व्या
॥घ्रस्य वचनं यथा ॥२॥ पुंसश्चैवाधि
॥के मासि मृतस्य प्रथमाब्दिकं ॥ मध्ये
॥धिधिके पितृद्धस्यात् कुर्यान्मासि त्रयो
॥दशो ॥ मृतमासे न वेद्यं घवर्षं चे
॥धिके यदि ॥ कुर्यान्मलिम्लुचे मासी द्वा
॥दशे प्रथमाब्दिकं ॥७॥ द्वादशमासि
ति द्वादशे मासि पूर्णे जाते सति तदर्थः॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥रान चापन्यायनेप्रयाणे
दशा गशुभः॥५॥मार्तंडटिकाया॥शु
बलवान् भानुलग्न गोचरामृ संस्थे
॥सवै राखाजिपोयस्मात्सवै पूर्वेतबंध
॥ने॥६॥सर्वे षारवाधिपो भानुः कैचित्तु
॥महर्षयः॥यस्मादत्यंतराका वैलग्न स्थो के
॥प्रशस्यते॥७॥विनायसंतरेत नाकृत्वपर
॥गलग्नहे॥अनाध्यायेपनीत स्य पुनः संस्का
॥समहंति॥८॥मौंजिपट्टले॥लग्नं पस चंद्र
॥तेबंधकालेत्रिकोणगो॥१५केंद्र१॥४॥७॥
॥गतो गुरुसौ॥भुक्तो थवा लोभगतो गुरुरस्य
॥तद्दावृती शास्त्रविशारदः स्यात्॥९॥ज्योतिः
॥सागरे॥लग्ने चंद्रः सदा त्याज्या विवाह
॥दिषु कर्मसु॥याम्या यामध्यमः प्रोक्ता नौ
॥बंधे शुभावहः॥१०॥लग्ने चंद्रासमप
मौंजिपट्टले॥उपनयनविधाने लग्ने
चंद्र शुभस्यात् दिगुरु भृगु पुत्रो
कै सरहो॥

॥बील वर्द्धना उत्तरे धन संपत्ति व व वस्त्र तथा
॥कटी॥४॥भुजद्वये चार्थलाभं एषां चैव परस्त्रि
॥यः॥५॥दक्षिणे मणिबंधे च करे वा चायुषं भवेत्
॥प्रजा चपष्टदेशे चउरस्थाने शुभावह॥६॥
॥गुल्फयोर्बंधनप्राप्ति पादयो मरणं ध्रुवं॥म
॥र्द्धवि पादपर्यंतं सरटस्य प्ररोहणं॥७॥तथोस्प
॥र्शन मात्रेण सचैलं स्नानमाचरेत्॥यदि पत
॥तिं वक्ष स्थला शो दक्षिणांगेन रानीणां स्वजन
॥गन विनाशो वामभागे च नैस्यात्॥पतति
॥मुखशीर्षे वा पृष्ठसंस्थे चमत्पृकरचरणव्य
॥दरकुक्षौ सर्वसिद्धिं करोति॥१॥पल्ली पतंकपो
॥तः स्कंधा शाकाग: शीर्ष स्थिता वेभिधनायन
॥नं॥स्नाना निवेत लक्षणमेवकुर्या॥द्यासां सीदद्यादि
॥जपुंगवेभ्यः॥२॥देवालये चैव शीवालये च द्विजा
॥लये वायुसुतालये वा॥दीपं प्रदद्या हुततैलयोगा
॥त्सन्यादिदोषः प्रशमाय विद्वान्॥१॥दक्षो गो
॥दरेना ग्निहुतं सुपतिता पल्लीवरांगे हनुमुक्तान्तुः
॥जद्दाशिये: फलमिदं वामेतरं व्यत्यये वा॥२
॥याहुः शरट: प्ररोहण फले पाते व्यये के व्यथापत्न्या
॥ग्रोहणे पिवस्त्र सहितं स्नानमाचरेत्॥ तिके॥२॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

हरति सकलदोषान् बोलक्षदोषानि
हंति ॥१॥ मौंजिप्रकोणे गुरुतंचि ता
मणौ ॥ लग्ने चंद्रे पि रासस्यात् ध्ध
यरोगी सितेतरे ॥ भुकूपक्षे भवे
द्दुच्चास्यभे तुंगे विशेषतः ॥२॥
एकोपि केंद्रे बुधजीवभुक्तो क्रूरासहस्रान्य
थवा बकु नि ॥ तथापि सर्वे अबला भवंति य
थाग जेंद्रो हरिदर्शनेन ॥३॥ इत्थ मार्तंडटिक
गर्गसंहितायां ॥ विवाहे व्रतबंधे च यात्रायां
पहकर्मणि ॥ लग्नेजामित्रगे वापि लग्ने के
तुनदोषकृत ॥१॥ अस्यापवादद्वाहते चे
केंद्रगा वा त्रिकोणगा सौ वा भुक्तोथवा ग
न्दस्य तिलग्नगे राहोश्चपापा राशि

नेवार दोषा प्रभवंति रात्रो विशेषतो भौमशनि
श्चरार्क ॥ अंबस्य संत्राप्य विलाशनेना
कस्य सर्वाणि विफलो भवंति ॥१॥ तिथिनं दो
षोस्तमनेषु काले वारादिदोषोत्र न किंचिदस्ति
हुतैः ॥ योगादिदोषोस्तमनेषु काले वारा
दिदोषं प्रभवंतु रात्रौ ॥२॥ वारादि दोषो प्रभ
वंतु रात्रौ देवेज्य दैत्य ज्यदिवाकराणां ॥
दिवा रात्रौ नेक्षकुजे पूसुतानां सर्वत्र निंद्य
बुधवारदोषः ॥३॥
चौलप्रतिष्ठा च सुरयतिष्ठासंभ
प्रतिष्ठा गमनं च नेष्ठ ॥ सूर्यादि
लग्नं निषिद्धवर्तमानं अनेष्ठका
र्यस्तु गनक्षत्राणां ॥१॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥पत्रावल्यां निवारयेत॥ वर्णे श्वेता विरि
॥ञ्चे च विस्तीर्णपत्रभोजने॥७॥ मध्ये पत्र
॥विहीनस्य योत्तु(?)त्के ब्राह्मणा च मा॥ तद
॥न्ने ॥ क्रिमिरा पुल्कं नरं ससुरयासमा॥८॥
॥पर्णं घृतेन था पृष्टे छिद्रं षट् पचसंयुतं॥
॥तन्न नं वमने घस्ते नरः सुरयासमः॥ ९॥
॥मत्कौ येम्लपर्णे च मल पर्णे विप[illegible]॥
॥र्ययो॥ सप्त तपर्णपात्रे च गुल्मा भो ज्ञायणे
॥ चरेत्॥७॥ आदि मध्ये तर[illegible]हते दशो
॥ हीनं पुरातनं॥ नक्षित्री महं वंदे नद्धो नस
॥ दशं हरिः॥ [illegible] चित्राहुति बर्हिर्दधात्द्रा
॥दौ भिन्नभाजने॥ न्द्रमौ बलि न दातव्यं पा
॥ आपात्र ददाति च॥१॥ चित्राहुति बर्हिर्लि
॥ दृष्टायोत्तुत्के ब्राह्मणो च मा॥ तदन्नं मात
॥ तत्तुल्यं नरः संस्तु रयासमं॥ ॥ चित्राहु
॥तीभिर्दानयं हस्तप्रक्षालयेद्द्विजः॥ न
॥ प्रक्षालयेत्तोले वारौरवं नरके व्रजेत्॥ ॥
॥चित्राहुती च सम यहस्ता ज्येआज्यसं
॥स्कृतिं॥ तदन्नं मांसते तुल्यं नरः संस्तुर
॥यासमो॥ ॥ बदरीफलमात्रान्नं मंगु

॥[illegible] न क्षिपेत्॥ चित्रायय मध
॥[illegible] लन न्य श्वतथा च ला॥ ॥ प्राणा
॥हुती च यश्वान्नं यश्वान्नं परिमर्दयेत्॥
॥मर्दितं यश्च वेचान्नं तदन्नं मांससं स
॥णं॥१४॥ औदनेषा पायसे सूपे घृतपात्रं
॥न निक्षिपेत्॥ निक्षिपेत् यदि मूढात्मा
॥रौरवं नरकं व्रजेत्॥१५॥ अथ नवांशा
॥धिपतिः॥ मेषे वृषे सिंह धनु नवांशा मृग
॥घटे तु यथा तुला च कन्या॥ इति नवांशाधिप
॥तिः[illegible] कौमीनालि कर्के शशि जोन
॥वांशाः॥१॥ दारशांशः॥ मेषयुग्मकराचा
॥यीमीने वृषभयोर्गुरुः॥ कर्कमकर सौ
॥म्ये च घटे सिंह कुम्भस्तथा॥ कन्यालिस्य
॥र्ये पुत्रा श्च[illegible] शुनिः स्त्रलाशशि॥२॥
॥त्रिंशांशाः॥ अजे नृयुक्के कटके मृगे चो
॥चापाघटे याक्रिरे तु के बुधेशो॥ वृषेच के
॥न्यामृगयोर्गुरूणां एने भुत्रिंशांशास मि
॥त्रनाथः॥२॥ चौलकर्म आलेअन्यच
॥[illegible]स्यकर्म निर्णयैव स्यंते॥ एतच्छि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥मळमासनिर्णय:॥ असंक्रांते हि कर्तव्या माब्दिकं प्रथ
॥मब्दिजै:॥ प्रत्यब्दं शुद्धमासेषु कर्तव्यमिति के च ॥
॥न॥१॥ मळमासमृतानांतु मृताहं तत्र नोत्तरे ॥
॥अन्येषामुत्तरे कार्यो प्रथमं त्वाब्दिकं चरेत् ॥
॥शुद्धमासमृतानां तु मलिने प्रथमाब्दिकं ॥ म
॥ळमासे मृतानां तु मले स्याद्वाब्दिकांतरं ॥ वर्षेव
॥र्षे तु यच्छ्राद्धं मृताहे तन्मलिम्लुचे ॥ कुर्यात्तत्र ॥
॥प्रमीतानां नान्येषां तु कदाचन ॥२॥ अत्र केचि
॥द्विशेषमाहु:॥ संग्रहे ॥ द्वौ मासावेकनामानि ॥
॥वेकस्मिन्वत्सरे यदि ॥ उत्तरे दैवकार्याणि पि
॥त्र्यकार्याणि चोभयो:॥ पिंडहीनमसंक्रांतौ ॥
॥संक्रांतौ पिंडसंयुतं ॥ श्राद्धद्वयं प्रकुर्वीत मास ॥
॥योरुभयोरपि ॥११॥ मृताहे मळमासेपि त्वेवं ॥
॥ब्दं दिवसं नन येत् ॥ कुर्याच्छ्राद्धमपिंडं तु मदेवमि ॥
॥ति केचन ॥ प्रत्यब्दं मधिकेपि स्याद्दर्घ्यपिंडवि ॥
॥वर्जितं ॥ पिंडार्घ्यसहितं शुद्धे कुर्यादित्याह ॥
॥काश्यप:॥ कालादर्शे ॥ नवब्दं दिवसं कुर्या ॥
॥न्मृताहे तन्मलिम्लुचे ॥ एकेनि मंत्रयेद्विप्र
॥मिति वैद्यविदो विदु:॥ गालव:॥ यस्मिन्याब्दा
॥धिके वर्षे मासषष्टि दिनात्मक:॥ तत्र चैवा
॥धिक: शुद्धो मासद्वयमुदीरितं ॥ एक एव
॥यदा मास: संक्रांतिद्वयसंयुत:॥ मासद्वय

॥गते श्राद्धं तस्मिन्नेव प्रशस्यते ॥ पक्षशेषु
॥मले मानुल्लशौ द्वाशि मानुगोयदा ॥ प्रसंद्वि
॥कं तु तन्मासे ब्राह्मणो वचयथा ॥१५॥ इति
॥मळमासनिर्णय:॥ प्राणस्य पर्वतो याम्यां
॥मपानस्य तु दक्षिणे ॥ व्यानस्य पश्चिमे प्रोक्तं
॥उदानस्योत्तरे तथा ॥ समाने मध्यमं याद्यां
॥एवं प्राणाहुति क्रमात् ॥१॥ तर्जनी मध्य
॥मांगुष्ठै: प्राणस्याचाहुतिं क्षिपेत् ॥ मध्य
॥नामिकांगुष्ठैरपाने चाहुतिं क्षिपेत् ॥ कनि
॥ष्ठ तर्जन्यंगुष्ठै उदाने चाहुतिं क्षिपेत् ॥
॥समाने सर्वमंगुल्यैरस्ये तैमनुरब्रवीत् ॥
॥कांस्यं माषं तैलं क्षौरं वनं कोरदूसं तथा ॥
॥शाखाम धुपरान्नं च पुनर्भोजनसंगमं ॥
॥एतानि सततं [illegible] दशम्यां दशवर्जयेत् ॥
॥औनं पाणिचतांबूलं वपनं द्वादशमांजनं ॥
॥अन्नं तैचोपभोगं स्यभा रोद्घाहनं दप
॥र्णं ॥ द्वितीयादिवासु तंए कादश्यां तु व
॥र्जयेत् ॥२॥ तैलस्त्री मधु माषान्नं परान्नं
॥कांस्यभोजनं द्विवासु पुनर्भुक्ते द्वाद

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥योयदिवाद्भेदः॥इतिमदनरत्नेवसिष्ठे
॥न्येः॥नवैवकात्यायनैः॥कुलेऋतुत्रयादू
॥र्ध्वंकुंडनांत्रचतुर्भेऽब्दे॥प्रवेशान्निर्गमो
॥नेष्टःकुर्यान्मङ्गलत्रयं॥तथाच
॥वृद्धमनुः॥ क्रमात्त्रयोर ... नस
॥रेपुरुषस्त्रियोः॥नसमानक्रियांकुर्यान्मा
॥तृभेदेविधीयते॥१॥चौलोपनयनेचै
॥वविवाहोद्यापनादिके॥वेदारंभेग्रहारं
॥भेमहारुद्रेतथैवच॥१॥देवतानांप्रति
॥ष्ठांचगोदानंस्नातकंत्यजेत्॥व्रतप्रा
॥रंभेऽपिचैवनवनध्वागमवेशने॥१॥वि
॥लेवितंप्रेतकार्येमहादानादिकंत्यजेत्॥
॥बालेवाद्वियेवावृद्धेशुक्रेवापुस्तंगगुरौ॥१॥
॥मलमासेऽपिचैतानिवर्ज्ययेद्दैवदर्शने॥
॥अंधबधिरकुब्जलग्ने॥मेषवृषराशी
॥दिवांधलग्नेरात्र्यांधतोमिथुनंतुकन्या
॥कुलीरयोश्च॥तान्व्याधिःचापबधि
॥रीत्वपराह्नकालेसंध्योदयामकर्मी

॥मध्यरात्रेकुब्जा॥१॥दिवांधलग्नेविधवा
॥कुमारीरात्र्यांधतोलग्नउभयोर्विनाशं
॥काणाख्यलग्नेकुलनाशनंचस्त्रीपुत्रना
॥शंचलग्नेचकुब्जे॥२॥ ॥कृष्णपक्षेच
॥तुर्दश्यांप्रसूतिर्यदिजायते॥क्रमशस्तत्र
॥षड्भागेप्रथमेदोषवर्जिते॥ ॥द्वितीयेपि
॥तरंहंतितृतीयेमातरंतथा॥चतुर्थेमातु
॥लंहंतिपंचमेभ्रातरंतथा॥२॥षष्ठेचैवहि
॥सुभेहंतिअमायांतुविपर्यये॥चौलोपनय
नेचैवतथासीमंतकर्मसु॥आचार्यस्य
॥बलंचैवजन्मचंद्रसुभावहं॥१॥शुक्ल
॥पक्षेदिनजाताहःकृष्णपक्षेनिशाकरे॥यदि
॥षष्ठोष्टमेचंद्रामासमेकंविवर्जयेत्॥२॥
॥स्त्रियाःस्वसंकेठशिरस्युरःकुक्षिर्दशांशाबा
॥पिषष्ठाष्टकंचा॥येनाधिपत्यंउभयोःस
॥खित्वंपाणिग्रहेमंगलमातनोति॥२॥
॥अथचंधनवेश॥अयउग॥मार्गशीर्षे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ज्योतिर्निबंधे गर्गः॥ पुत्रश्चयदि तो माता
॥यदि सा गर्भिणी भवेत्॥ शस्त्रेण मृत्युमा
प्नोति तस्मात् क्षौरं विवर्जयेत्॥१॥ अस्या
पवादः॥ सीमंतोन्नीत गर्भिण्यां चौलकर्म न
॥कारयेत्॥ पंचाब्दात् आगर्भो(र्ध्वं) तु
॥गर्भिण्यामपि कारयेत्॥१॥ यदि ग
॥र्भिविपत्तिस्याच्छिशोर्वा मरणं यदि॥ सप
॥त्नीयाकुर्याच्चूडाकर्म न विघ्नत॥२॥
॥बृहस्पतिः॥ गर्भिण्यां मातरि शिशोः क्षौ
॥रकर्म न कारयेत्॥ न नाशि... पंचवर्ष
॥स्याकौली वद्व्रते शुभे॥१॥ गर्भिण्या
॥मपि पंचमास पर्यंतं न दोषः इत्युक्तं
॥मुहूर्त्तदीपिकायां गर्गेण॥ पंचमासा
॥दूर्ध्वं मातुर्गर्भिण्यस्य जायते मृत्युरिति
॥मुहूर्त्तरत्ने॥ बृहस्पतिः॥ पुत्रश्चेत्कीह
॥तो माता गर्भिणीयदि वा भवेत्॥ विप
॥द्यते शस्त्रनदपतिशिशुरब्दतः॥
॥गर्भे मातुः प्रमाणस्य न कुर्याच्चौल
॥कर्म तु॥ पंचमासादूर्ध्वं कुर्यात्तत
॥...
॥ऊर्ध्वं न कारयेत्॥१॥ गर्गः॥ ज्वरस्यो
॥त्पादनं यस्य लग्नं तस्य न कारयेत्॥ क्षेम
॥निर्गमनार्थं वा स्वस्था धर्मं समाचरेत्॥
॥लग्नमिति मंगलोपलक्षणं॥ ज्योतिर्नि
॥बंधे गर्गः॥ विवाहोत्सवयज्ञेषु माता य
॥दि रजस्वला॥ तदा समृत्युमाप्नोति पंच
॥मं दिवसं विना॥१॥ वसिष्ठः॥ यस्य मांग
॥लिकं कार्यं तस्य माता रजस्वला॥ तदास
॥मृत्युमाप्नोति पंचमं दिवसं विना॥२॥
॥अर्धदिवला॥ तत्रैव बृहस्पतिः॥ ३॥
॥अप्राप्य पुष्पं येषां जंतुर्संस्कारकर्म
॥णि॥ पत्नीरजस्वला चेत्स्यान्न कुर्याच्चरि
॥तान्यदा॥१॥ पितेति कर्त्तमात्रपरं॥ संक
॥टे तु बाल्य संस्कारे उक्तं॥ अलाभे सुमुहूर्त्त
॥स्याद्रजोदोषो ह्युपस्थितिः॥ श्रियं संपु
॥ज्य विधिविधिवत्ततो मंगलमाचरे
॥त्॥२॥ एतच्च मंडनोच्चारं न कार्यं॥
॥न मंडनानापि हि मुंडनं च गोत्रैवकृता

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नेष्ट

॥स्तर्ये रोगः कुजे मृत्युः वैधव्यं च बुधे स्मृताः॥
॥जीवशुक्रार्कि चंद्रेषु प्रवेशो सवदद्दुःखः॥१०॥
॥देवकोत्थापने॥ सम चंद्र दिवसे कुर्याद्देवकोत्थापनं बुधः॥ षष्ठे च विषमे नेष्टं नवमे च
॥तृतीयके॥१॥ प्रतिपद्दिनमारभ्य षोडशाह
॥स्वमध्यमः॥ मंडपोद्वासनं कुर्याद्विवाहे च
॥व्रते दश॥२॥ व्रत इति व्रतबंध नदशाह
॥मध्य इत्यर्थः॥ वेशदान॥ वेशदानं विनाय
॥स्तु मंडपोद्वासनं यदि॥ आज्ञीनात्कुरुते म
॥ह्रदं पयोक्षयमायुषः॥१॥ वाग्दानविधिः॥
॥परदेशांतरगते जीर्णे तु नरसं प्रतीक्षते॥
॥कन्यान्यस्मै प्रदातव्यं वाग्दाने तु कृते सति॥१॥
॥पंचत्वं च परोगदे वाग्दाने यदि वै सती॥ कं
॥न्यान्यस्मै प्रदातव्यं न दस्य सरास्पदा॥२॥
॥कृते स्वपदे यस्या वियोगो यदि जायते॥
॥न देया पुनरन्यस्मै कलौ कन्या मुनी विधिः॥
॥अथ प्रतिशुक्र विचारः॥ वामे शुक्रे
॥नवोढयां सुखलाभिस्य दक्षिणे धने॥
॥धान्यं च पृष्ठस्ते सर्वनाशः पुरस्थिते॥१॥
॥न बालपूता नारी न वोढा चैव गर्भिणी॥
॥न गच्छेत् संमुखे शुक्रे तु सन्मुखे चार्गवे सती॥२॥
॥पित्र्ये वेश्मगता नारी स्त्रयते तत्र सा यदी॥
॥नगच्छेल्लत्वहं स्थित्वा सार्धमासं मुखे स्थिते॥३॥
॥मासाधिके चापि हि प्रसूते द्वितीय वर्षेषु
॥गुरुः शुक्रः स्पष्टे॥ न वोढजाया न करोति मंदि
॥रं द्विरागमं सन्मुख दक्षिणे स्थिते॥४॥
॥स्पष्टे शुक्रे सर्व दिक्षु प्रयाणे स्वस्थे कार्ये द
॥क्षिणे देहपीडा॥ वामे पृष्ठे चार्थलाभो नरा
॥णां अग्रे शुक्रे सर्वदा वर्जनीयात्॥५॥ एक
॥ग्रामे च स्वग्रामे दुर्भिक्षे देशविप्लवे॥ वि
॥वाहे तीर्थयात्रायां प्रतिशुक्रो न विद्यते॥६॥
॥अथ प्रतिकूलादि ज्योतिर्निबंधे गर्गः॥
॥कृते तु निश्चये पश्चान्मृत्युर्भवति कस्य
॥चित्॥ तदा न मंगलं कुर्यात् कृते वै पत्यमाप्नु
यात्॥७॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

...ति प्रदनरत्नेवसि ४

५८

।।तथा माघे माघवे ज्येष्ठे संज्ञिके ।।सुप्रशस्तो
।।नवे द्वस्य प्रवेशो न वर्षाषितौ ।। ।।नारद ।।
।।आरभ्योद्वाहदिवसात्षष्ठे वाप्यष्टमे दिने ।।व
।।धुप्रवेशः संपत्यै दशमेथसमे दिने ।।२।।सम
।।हे ।।विवाहमारभ्य वधुप्रवेशो युग्मे तिथौ
।।षोडश वासरांते ।।उर्ध्वं ततो वत्सु जित्तं वमा
।।दारतः परस्तान्नियमोनवास्ति ।। ।।नारद
।।दः ।।समेवर्षेवसमे मासे यदि नारी गृहं व्रजे
।।त् ।।आयुष्यं हरते भर्तुः सानारी मरणं व्रजे
।।त् ।।१।।विवाहोनेनरं गच्छेत्स्वभायां स्वरवमं
।।दिरं ।।यदि ग्रामांतरं तस्मात्तेन यानेन ग
।।च्छते ।।१।।विवाहमारभ्य वध्वप्रवेशो मध्ये
।।षोडशवासरांते ।।निशाद्वयेनास्ति
।।वियोगदोषो न तत्र चैवं प्रवदंति लोका ।।१।।
।।आषोडशदिनादर्वाग्वे वध्वाप्रवेशने ।।
।।तिथिवासरताराणां दोषस्तत्र न विद्यते ।।२।।
।।विवाहमारभ्य वधुप्रवेशो समे दिने षोडश

।।वासरांते ।।निशासमाने यदि पंचमे हि शाल
।।स्ता दूर्ध्वं न दिवा प्रशस्तं ।।३।।वधुप्रवेशः प्रथमे
।।तृतीये शुभः प्रदः पंचमके तिथौ नि ।।द्वितीय केवा
।।थ चतुर्थषष्ठे वा षष्ठे वियोगाय मृतं दुःख दः स्यात् ।।४।।
।।वधुप्रवेशो न दिवा प्रशस्तं न च प्रवेशो न दिवो
।।प्रशस्तं ।।दिवा च रात्रौ च गृहप्रवेशो सुकीर्तितस्या
।।त्रिविधः प्रशस्तः ।।५।।वधुप्रवेशाने कार्ये ष
।।४ष्टाष्टसप्तमेपि वा ।।नवमे च शुभे काले सु
।।लग्ने शशिनो बले ।।७।।उद्वाहे च चतुर्थ
।।दशादिने श्रेष्ठं वधूप्रवेशनं मासे षुद्वि चतुः षड
।।ष्टदशसु श्रीव-वे आयुःप्रदः ।।वर्षे षुद्वि-चतुः
।।षड्ष्टसु शुभं पं-चाद्वि सु रख्यः पराः पुण्याः प्र
।।र्णमनोरथाश्च सततं वध्वाः प्रवेशः शुभं ।।८।।
।।नीहारांशु घनोत्तरादिति गुरुः श्रवणानुराधाश्विनी
।।शाक्रे भास्कररविविष्णुवायुवरुणा-स्त्वेष्टाः प्रशस्तेति
।।थौ ।।कुंभ जालिगते रवौ शुभ के रेखा प्रोदये
।।भार्गवे जीवह्नस्फुजितां दिने नववधुप्रवेशः प्र
।।वेशः शुभः ।।९।।वधुप्रवेशो गारव र्जितो गर्गः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न४ ९६

॥शान्तिर्गमस्तद्वत्तथा मंड ॥ प्रतन
॥कर्माण्यनीत्तस्य चरेन्नाभ्युदयार्थिनः ॥ आच
॥तुर्थं ततः पुंसीपे च मे स्तु मदे मवेत्व ॥ अथ
॥कन्यादानं ॥ व्यासः ॥ स्तुका समुद्रहेत्कन्यासा
॥वित्रीग्रहणं यथा ॥ उपोषितः स्तुतो दद्याद्द्वि
॥नायद्दिजीयते ॥ ॥ स्तुतेनि मधुपर्कं वे निषे
॥धो भोजनं परे ॥ गृह्यपरिशिष्टे ॥ कन्याव
॥रयमाणानां रुषधर्मो विधीयते ॥ प्रयं स्तु
॥रवा वरायां ति प्रति गृह्य तु पात्रस्तु खा ॥ ॥
॥मदनर लोकं ॥ वरगोत्रस्तु स्वार्य
॥प्रति तामहे पूर्वकं ॥ नामरूपी नये द्विद्वान
॥कन्याया स्वैलमेवहि ॥ ॥ लिष्ट सर्वं मुखदाना
॥वरः प्रत्य स्तुत्वा भवेत् ॥ मधुपर्कार्चितायेन
॥तस्मै दद्यात्स दक्षिणा ॥ ॥ उद्दपात्रे ततोग
॥धं मत्रेणानेन दापयेत् ॥ गौरी कन्यामिमां श्र
॥विप्र यथाशक्ति विभूषिता ॥ ॥ गोत्राय शर्मणे
॥तुभ्यं गोत्रा विप्र समाश्रय ॥ भूमिं गां स्वेव दासी च
॥वासांसी वस्व — शक्तितः ॥ ॥ महिषी वाजिनश्चै
॥व दद्यात्स्वर्णमयीनपि ॥ ततः स्व गृह्यविधिना

॥होमाद्यं कर्म कारयेत् ॥ ॥ यथा चारं ति
॥थेयानि मांगल्यं च कुलानि च ॥ एत कं
॥न्यादानत्रिः कार्यं प्रेथिति शौ च नक्रागाई
॥वरजस्वला च ॥ पारलवर्के प्रवक्ष्ये
॥यं श्राद्दणो नापि कथ्यते ॥ ज कोहे त्री
॥त्रिमध्ये ति त्रिसंख्या ॥ ॥ आग्नेयां ॥ ॥ ॥
॥स्पर्धि दि त्रिकमध्य दुर्वेपक्षदय विनाशनं ॥
॥कलरा स्थान लक्ष्मी च धनधान्यं वर्ध
॥नं ॥ ॥ आग्नेये च सवे नैॠत्यमहानन
॥संशयः ॥ दक्षिणे सर्वदुर्भिक्षं सरिद्रम
॥वति ध्रुवं ॥ ॥ नैॠत्यां सपदा नारी स
॥गमने भविष्यति ॥ पश्चिमे भ्रत्सर्वे वे च
॥व्यधवा सप्तमासतः ॥ ॥ वायव्यां च प
॥रदारी उत्तरे पुत्रसंभवं ॥ ईशान्ये स्वर्य
॥माप्नोति ॥ बालिका प्रथमार्चावे ॥ ५ ॥ अथ
॥वस्तु तिला नवर्जित ॥ हस्ति कारणीम
॥ली आग्रपुष्पतुनवर्जनं ॥ मघाविशाखि
॥शारवा च स्व लोदशो मे तथा ॥ ॥ एते
॥प्राणहतानक्षत्राणी पुष्पानेनकारे — द ॥
॥पादस्नानं प्रकुर्वीत पुनः प्रास्तुतिवर्जयेत् ॥ २ ॥

19

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नं ४ १६

१७

॥ज्योतिर्मेधातिथिः॥ वध्वरार्थं घटिते सुनिश्चि
॥ते वरस्य गेहे प्यथ कन्यकायाः॥ मृत्युर्यदि स्यात्म
॥नुजस्य कस्यचित्तदा न कार्यं फलमंगलं बुधैः॥२॥
॥मंगले विवाहः॥ स्मृतिचंद्रिकायां॥ दत्ते वा
॥डिंबश्चेये पश्चान्मृत्युर्मर्तस्य गोत्रिणः॥ तदा
॥न मंगलं कार्यं नारी वैधव्यदं ध्रुवं॥३॥ मृत्युः॥
॥वाग्दानानंतरं यत्र कुलयोः कस्यचिन्मृतिः॥
॥तदा सोद्वाहो नैव कार्यः स्ववंशक्षयदोषतः॥ भा
॥ड्डोनकः॥ वरवध्वोः पिता माता पितृव्यश्च स
॥होदरः॥ एषां तेषां प्रतीकूलं महाविघ्नप्रदं म
॥तं॥५॥ पिता पितामहश्चैव माता चैव पिता
॥महीं॥ पितृव्यस्त्री सुतो भ्राता तज्जगिनी चावि
॥वाहिता॥ एहि रत्र विपन्ने च प्रतिकूलं बुधैः
॥स्मृतं॥६॥ अन्येरपि विपन्नैस्तु केचिद्रूचु
॥र्नीतं त्रवेत्॥७॥१॥ मांडव्यः॥ वाग्दानानंत
॥रं मातापितामातादिविपद्यते॥ विवाहो नैव क
॥र्तव्यो स्ववंशहितमिच्छता॥२॥ संकटे तु मे
॥धातिथिः॥ वाग्दानानंतरं यत्र कुलयोः

॥कस्यचिन्मृतिः॥ तदा संवत्सरादूर्ध्वं विवा
॥हः शुभदो भवेत्॥३॥ स्मृतिरत्नावल्यां॥
॥पितुरब्दमशौचं स्यात्तदर्धं मातुरेव च॥
॥मासत्रयं तु भार्याया तदर्धं भ्रातृपुत्रयोः॥४
॥अन्येषां तु सपिंडानामाशौचं मासमीरितं॥
॥तदंते शांतिकं कृत्वा ततो लग्नं विधीयते॥५॥
॥ज्योतिः प्रकाशे॥ प्रतिकूले पि कर्तव्यो विवाहो
॥मासतः परं॥ शांतिं विधाय गां दत्वा वाग्दाना
॥दि चरेत्पुनः॥६॥ विनायकशांतिः॥ तथा च मे
॥धातिथिः॥ संकटेऽरे समनुप्राप्ते याज्ञवल्क्येन
॥योगिना॥ शांतिरुक्ता गणेशस्य कृत्वा तां शुभमा
च॥रेत्॥१॥ इति प्रतिकूले न कश्चो गच्छेधा
॥व द्वयं॥ प्रतिकूलेपि कर्तव्यं इत्याहुर्बहु
॥विप्रतेः॥१॥ प्रतिकूले सपिंडस्य मासमेकं
॥विवर्जयेत्॥ ज्योतिःसारे॥ दुर्भिक्षे राष्ट्र
॥भंगे च पि गोत्रीप्राणसंशये॥ प्रौढायामपि कं
॥न्यायां नानुकूल्यं प्रतीक्ष्यते॥१॥ मेधातिथिः॥
॥गुरुत्रयपर्यंतं प्रतिकूलं स्वगोत्रिणां॥ प्रवे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥वेदिकरोन्नतं॥११॥अन्यपक्षः॥आचार्य
॥स्यपदेःपद्रिःश्रुतुर्भिश्चैववाङरेः॥वि
॥स्तृतेचतुरस्रावेदिकरान्नता॥१२॥
॥प्राक्‌पश्चद्र्व्यैपरष्ठडुर्येकडुदीच्यायाम्या
॥निपदानिपंचा॥उच्चांगुलैर्विंशतिशतिरे
॥कयुक्तबरौसयुतोःप्रवदंतिवेदिका॥१३॥
॥अष्टावष्टाप्रकुर्कत्सोपानमथपार्श्वे
॥तः॥तदग्रेकलशाकारंइतियज्ञमंवि
॥दांमतं॥१४॥अथलग्नात्त्वेकरौव्या
॥नि॥विधौलमनीदवादल्वनकंडनवा
॥रकंरहांगणविप्रपर्णान्यपूचवेदिका
॥मंडपात्॥विवाहतोऽतुमिविहितोद्वि
॥विरचयेत्ततोद्वोहतानसर्वभिदमा
॥चरेत्रिजनवत्सषष्ठिमनेह्वासरे॥१५॥
॥दळनंकंडनंचैवव्यंजनंमोदकानिच॥
॥यवारमंडपोदेवीकुंकुमवर्णकस्तथा॥१६॥
॥कार्यवैवाहिकंसर्वंकुमारीवरणादिकं॥
॥लघुस्थूलंचयत्किंचिद्विवाहर्क्षेतुदुर्वा

॥र्यंयुक्ता॥कार्यंविवाहांगमिदंग्रहंमे
॥युतेस्वचित्रेद्रुबलेसदावुधैः॥षष्ठे
॥त्रितीयेनवमेचलिलग्नतःपूर्वनणौवे
॥नघवारमंडपे॥१७॥मंडपहरिश्चानसत्र
॥चित्राविशाखाशततारकाश्विनीज्येष्ठा
॥भरण्यादिशिवभाद्विनुष्टये॥हित्वाप्रशस्तं
॥फलतैलवेदिकाडाधानकंकंडनमंड
॥पादिषु॥१८॥घटिस्थापनं॥एकांतप
॥क्षेणिलवर्जितेस्मिन्दध्यर्क्षेतेःपत्नि
॥तमंडलेच॥कुंडेबुपूर्णेघटिकाप्रवा
॥ह्यास्तर्यर्ध्वबिंबेत्युदितेस्तगेवा॥१९॥
॥येत्राणांमुख्यरूपोसिब्रह्मणानिर्मि
॥ता॥घटी॥दंपत्योःशुभकालादितिकृत
॥लैरुष्टिकारकोः॥२०॥अस्यपीठं॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥इतिनक्षत्र:॥ अथ तिथय:॥
॥प्रतिपद्दशी ये षष्ठी नवम्यां गौ मधु क्षये:॥
॥स्तुति स्थाने प्रकुर्वीत पुन: प्रस्तुति न र्जयेत्॥
॥योग:॥ गं गंडाति गंडे परिघे व्याघाते स्तूल
॥घे तथा॥ पात वेध्ट ति व र्ज्या स्युः शेषा: श्री
॥स्तानुस्तनकी॥२॥ अथ काकस्वन:॥
॥काकस्य व चनं श्रुत्वा पादछायां तु कार
॥येत्॥ तत्रात्र योदशा युक्ते षष्टि कि र्जीग
॥माहरेत्॥१॥ लाभ १ छेद २ तथा सौख्यं ३
॥भोजनं ४ च समागमं ५॥ षष्ठे च मरणं
॥यांति काकस्य वचनं यथा॥२॥ अथ काक
॥स्वर:॥ एकस्वरस्य तं चैव द्वि स्वर निधि
॥स्तमं॥ त्रि: स्वरं शुभं ज्ञेयं चतु: स्वरन
॥वर्जयेत्॥१॥ पंच स्वर शुभं चैव षट् स्वरं
॥राज्यबंधनं॥ सप्त स्वर धनं धान्यं का
॥कस्वर मुनीन्द्रक:॥२॥ अथ विवाह वेदी॥
॥हस्तो च्छ्रितां चतुर्हस्तां वेदिका ग्रहे वाम
॥त:॥ अथ सप्त ७ चतु: ४ पंच ५ विवाहे
॥मंडपास्मृता:॥१॥ प्रकारांतरे॥ ८७
॥हस्तोन्नतां हस्त चतुष्टयेन कूर्मोन्नतां
॥मंदिर वाम भागे॥ स्तं भैश्च तु र्भि: ४ स
॥तनश्च त्वांगी वेदिं विवाहे प्रवदंति सं
॥त:॥२॥ कन्याह स्ते: पंच भि: सप्त भिर्वा वे
॥दिं कुर्यात् तु मर्ध छो न्नतस्य॥ रम्ये हर्म्ये
॥निर्गमे दक्षवाम भागे जायापत्योरात्रि षोवी
॥चई लो॥३॥ हस्तोन्नता हस्त चतुष्टयं च
॥विस्तीर्णतं मंदिर वाम भागे॥ एवं विधं स्त
॥म्भ चतुष्टयं च सोपान मार्गेण विवाहवेदि
॥का॥४॥ प्राग् उदक्च दक्षिणं प्रवं स्तं भैर्हं
॥स शुभा कादिभि:॥ विचित्रता चित्र कुंभ
॥विविधे स्तोरणां कुरै:॥५॥ श्रृंगार पुष्प
॥निकरै: स्वर्ण कुंभ मलंकृतां॥ विप्राशी:
॥वचनै: पुण्यै: स्त्रिभिर्दीपे मनोहरै:॥६
॥वाद्यैर्नृत्यगीता द्येहृद्यानंदने शुभा॥
॥एवं ध्वनि समारोह विवाह ग्रहवेदिका॥७॥
॥अथ वधू:॥ वधो स्तु वेदिका कार्या गृहा
॥न्निर्गम दक्षिणे॥ चतु: पंच करदीर्घं वधो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥वेदिकरोन्नतं॥१॥अन्यपक्षः॥आचार्य
॥स्य पदेः प[illegible]दिः खुर्त्तिश्चैव वामकरैः॥वि
॥स्तृते चतुरस्रा विवर्ता वेदिका शचनना॥शो
॥भाकपश्च दूर्ध्वे परस्परं दृश्येक उरी च्चयाम्यो
॥निपद्मानिपंच॥उच्चांगुलं विस्तीर्णा तिरे
॥कयुक्त बरोसायुतोः प्रवदंति वेदिका॥२॥
॥अष्टावष्टांगुले कृतसोपानमथपार्श्व
॥तः॥नदंडे कलशाकारं इति यज्ञमं वि
॥दाम्मतं॥४॥अथ लग्नात् वैकरी व्या
॥नि॥निर्ध[illegible] मनी[illegible] नकडनया
॥रकंग्रहोगण विकल्प णन्य थ च वेदिका
॥मंडपात्॥विवाह तो डुमि विहितो डुमि
॥विरचये ततो होम तानं सर्वमिदमा
॥चरेत् त्रिनवर्षेण्विते ६ वासरे॥१॥
॥दळनं खंडनं चैव व्यंजनं मोदकानि च॥
॥यवार मंडपे देवी कुंकुमं वर्णकस्तथा॥२॥
॥कार्ये वैवाहिके सर्वं कुमारी वरणादिकं॥
॥लघुस्थूलं च यत्किंचित् विवाहस्तु दुवा

॥र्यं पुंकु॥३॥कार्यं विवाहोग मिदं गृहंसे
॥युतं स विचित्रं दुबलं सदा बुधैः॥षष्ठे
॥त्रितीये नवमे ९ दिने लग्नतः पूर्वनंदिनो वे
॥नयवार मंडपेः॥४॥मंडप हरिद्रा नक्षत्रे
॥चित्राविशाखाशततार कामिनी ज्येष्ठा
॥भरण्यां द्विबभा च तुष्टयं॥हिताप्रशस्त
॥फलतो वेदिकाडाधानं कंकडनमंड
॥पादिपु॥१॥घटिस्थापनं॥एकांतप
॥देशेनिलवर्जिते स्थिरे ध्यवर्षतैः प्रजि
॥तमंडले च॥कुंडे बुपर्णे घटिका प्रवा
॥ह्यास्यां ह्री विवे लघु द्रिते स्तगे वा॥१॥
॥येत्राणां मुख्यरूपा सित्रलक्षणानिर्मि
॥ताघटी॥दंपत्योः शुभकालादि कुर
॥त्वं स्पष्टि कारकोः॥२॥अथ पीठं॥

परिमुंडनन ॥२५॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न ४

।।ष्टेदि क्रमेनचले।।......नपवष्पः।।आचार्य

।।अष्टाविंशांगुले पीठं मुत्ततस्यावडांगुलं।।
।।अष्टांगुल्ले च विस्तारं कुर्यादौदुंबरा
।।दिना।।१।।घटी।।षडंगुलमितौत्सेधेद्वा
।।दशांगुलमायते।।कुर्यात्कपालवच्चोच्चं
।।पात्रं तद्दशभिः पलैः।।१।।ताम्रपात्रे ज
।।लैः पूर्णे त्पात्रे वा घयाशुभे।।मंडला
।।र्धे योदये वीक्ष्य रवेस्तत्र विनिक्षिपेत्।।२
।।तत्र मंत्रः।।मुख्यं त्वमसि यंत्राणां ब्रह्म
।।णा निर्मिता पुरा।।भावा भावय दंपत्यो
।।काल साधन कारणमिति।।३।।संपू
।।र्णे बिंवेंशे शिस्सूर्यवारे त्रिभागनष्टे
।।शशि शुक्र योश्च।।बुधे गुरौ चैव तु
।।सार्द्ध बिंबे शेषु बारे रजनी सुखंस्या
।।त्।।४।।उत्तरेशान्यपूर्वासु पूर्णा घटी
।।शुभप्रदा।।दिक्षु शेषु कन्यायानाना
।।वैधव्यनाशनी।।२।।

।।बिंबस्य पूर्णा विधिना कुमारी बिंबस्य
।।सार्द्धे सुखसंपदा च।।वृतीय भागे नय
।।रोग पीडा बिंबस्य चांते मरणं धुवं च।।१।।
।।सौभाग्यं निधनं नार्या ह्यपमृत्युरुजा
।।न्विता।।पत्यु प्रिया च वैश्या च मान्या
।।न्वि च सुतान्विता।।२।।उत्कर्ण तर्णक वि
।।लोकन वल्गु वल्गाः पीन स्तनोद्धषित
।।दुर्धर धेनु पूली।।गोधूलिकं स्तु ज
।।तिगोपदाव्य कृजनानां दोषेमहत्य
।।पिलग्नमनून मन्ये।।१।।उत्कर्णेति।।
।।उतदूर्ध्वौ कर्णौ येषां ते उत्कर्णाः ते च ते
।।तर्णकाश्च तर्णकाः वत्साः तेषां विलोक
।।नं तेन वल्गावः शोभमान्यः वल्गितताः
।।वल्गायः वल्गनं गवि ति शेषः पीवाः मो
।।सलाः स्तनाः यासां ताः पीन स्तनाः उत्क
।।उत्कर्णेण हर्षिताः संतुष्टाः उद्धर्षिताः

परिमुंडनन।।२५।।...

23

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ तेदि कमे ... ने॥ ... ॥ आचार्य
... ॥ तन्त्रे स्याता द्दा गलं॥

॥ हृष्टमिष्टाया वेष्टते॥ दुःखेन धर्तुं शक्यंता:
॥ दुर्धराः उत्कर्णी कृतेणि कविल्लोकनेन वल्ला
॥ वश्यताः वल्लाय: पीनस्तनाः उद्धपीताः
॥ दुर्धरा श्च ताः धेनव श्च ता सां धूलयः॥
॥ तास्तथा ताः कर्म गोधूलिकं लग्नं॥
॥ कृत्वै गोप पृथक् जनानांस्त जती उत्सा
॥ दयतीद शतीयर्थः॥ गवां ... धूलय:
॥ तत्र भवं तदुपलक्षितं काल्ले जाते लग्ने
॥ तत् गोधूलिकं॥ गोपाः पशुपालकाः
॥ पृथक् जनाः हीनवर्णाः गोपा॥ हीनां गो
॥ धूलिकं लग्ने एवं विध धेनवोपभवंती
॥ ति भावः॥ अस्य ग्राह्य शास्त्य माह॥
॥ होषे रिति॥ कथंभूतं लग्नं॥ अन्यैर्महे
॥ न्द्रिहीषैः अन्नं सहितमपि अयेभावः॥
॥ गोधूलिकं लग्ने सप्तसप्तमः सूर्यो ...
॥ होव॥ अयमदोषः मदनर्त्तिं ...
॥ इत्युक्तत्वात्॥ एतदन्यैर्महादोषै

॥ रष्टमसोमादिभिः सहितमपि लग्नं
॥ शुभंभवेदिति॥ ७॥ विषघटिका॥
॥ तिथि १५ श्रुत ५ नाग ८ ब्धि ४ गिरी ७ श ११ वा
॥ रिधी ४ नागा ८ द्रि ७ दिक् १० पावक ३ दिक् १०
॥ भास्कराः १२॥ मुनी ७ भ संख्या २७ प्रथमो
॥ तिथ्येः क्रमात्परं विशाख्या घटिका चतुष्टयं॥ १॥
॥ विंश २० श्चतुर्थ २४ द्वादश १२ दिक् १० शैल ७ बा
॥ णाश्च ५ तत्वानि २५ यथा क्रमेण॥ स्युर्यदि वा
॥ रेशुभवेस्य नंतरं नाड्यो विषाख्य घटिका चतु
॥ ष्टयं॥ २॥ अथ आर्गाचक्रं॥ चतुष्कं च चतुष्कं
॥ च पंचमं त्रिक्रमेव च॥ पंचमं चैव षट्कं च
॥ भरण्यादि क्रमेण च॥ १॥ फलं॥ प्रथम चतुर्थे
॥ कं सस्य वृद्धिः॥ द्वितीय चतुष्के वृष्टिरधिकं॥
॥ पंचयुग्मे सस्य नाशनं॥ त्रिकं षट्कं सुभिक्षं क्षे
॥ मं॥ १॥ शशिस्सूर्यतारा॥ अ... श्विन्यादि चतु
॥ ष्कं च आर्गी ... चपंचकं॥ पूर्वाषाढा त्रयं चैव च
॥ मत्तारा रेवती तथा॥ ॥ एतानि दिशि वभान्याहुस्स

परिमुंडनेन॥ २५॥ ...

५०

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ पंसाणितथाणि च॥ सूर्ये स्वर्ये स वे वायु चंद्रे
॥ चेद्रन वर्षति॥ [illegible] राशि स्थ से समायो गो तदा
॥ वर्षति माघ वा॥१॥ प्रकारांतरे॥ आर्द्रो दोर
॥ शस्त्री णो विशाखा मीन पुंसकं॥ योगेन च पु
॥ रुषे ह्ये येन स्यात्फलमीदृशं॥२॥ योगेन पुंसके
॥ वायु स्त्रीछाया तथा स्त्रियु॥ पुरुषे उन्मतोउ
॥ स्त्रैसंयोगा वृष्टि लक्षणं॥३॥ वृष्टि लक्षणं॥
॥ अमोघा ह्युत्तरे विद्युत् अमोघा पूर्व गर्जि
॥ तं॥ अमोघो दक्षिणा मेघा अमोघा पश्चिमं ध
॥ नुः॥१॥ अतिवातम वातं वा अतिशीतमशी
॥ तकं॥ अति अभ्रं निरभ्रं वा षड्विधं वृष्टि ल
॥ क्षणं॥२॥ बुधशुक्रसमीपेता कुरुते सजलां
॥ महीं॥ तयोर्मध्यगतो भानुः समुद्रमपि शोष
॥ येत्॥३॥ आर्द्राप्रवेशफलं॥ प्रत्यूषकाले
॥ जगतो विपत्तिर्मध्ये दिने वृद्धिफलं धरि
॥ त्री॥ अस्तंगतस्या द्रुसस्यमेदिनी स्वस्थ

॥ स्तु मिद्ध्यां सुखम र्घरात्रौ॥१॥ रेवती तोयना
॥ शाय धान्यनाशाय चाश्विनी॥ भरणी सर्वस
॥ [illegible] स्याय चेन्न वर्षति कृत्तिका॥२॥ चैत्रादौ रे
॥ वती ज्ञेयो माघवे भरणी तथा॥ ज्येष्ठादौ म
॥ गशीर्षस्य [illegible] च पुनर्वसुः॥३॥ रेवती ज
॥ लदा प्रोक्ता भरणी धान्यनाशनम्॥ मृगे वायु
॥ करं प्रोक्ता निष्फला स्यात्पुनर्वसुः॥४॥ जल
॥ संगार येद्वृष्टिरार्द्रये च पुनर्वसु॥ बृहस्पतौ॥
॥ [illegible] स्यास्तमने दृष्टिस्त्रिधा वृष्टिर्ज्ञाने [illegible] ख
॥ रे [illegible] या वल्लाकोदयं मेघयावद्ब्रह्मसौ
॥ विधिः॥ यावन्नैऋत्यके वायु[illegible]स्तावन्मेघो
॥ न वर्षति॥१॥ चैत्रादिपंचदिवसानु मेघमा
॥ रुत विद्युतं॥ कर्मशं जायते वृष्टिः शैलाग्नि
॥ शालिरुद्रवेत्॥२॥ वातोभ्र गर्जितस्तडिदं धका
॥ रं मध्ये प्रवालो श्वा जलप्रपाता॥ सर्वेषु सं
॥ ध्या परिवेष चापं दृष्ट्वा समारेवतीह ग
॥ र्भः॥२॥ भानोर्मन्दलो दिक्काद दर्शके वात वि
॥ द्युलो नैर्जानीयाद्गर्भ मनवति शतो १९५॥

पारमु

25

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ तेषु क्रमेण चैव॥ ... ॥ आचाय

२४

॥पंचयुक्ते क्रूरदृष्टिः॥ आर्द्रादीनामितस्सदृशे मेष
॥संस्थे च सौनामश्विन्यादौ द्विचसदृशे वृष्टि
॥तो गर्भपातः॥१॥ वेशर्क्षे यो स सप्तम गो स्थिता
॥र्करस्तु रवेः षष्ठे स्थिता थाविलग्नात्॥ द्वितीय
॥दुश्चिक्यगतो तथा वा वर्षे सु वृष्टिं प्रवदेवि
॥लग्नात्॥ मकरो तरेगगन संवत्सराः सर्वे
॥त्रिगुणाः २ पंचदशमि श्रिता॥ सप्तमि स्थे रवौ
॥गे शेषस्य फलमुच्यते॥ २॥ एके पंचमे गोर
॥ष्टिः त्रिंशत्पंचमहर्घता॥ शुभे सप्तं द्विगुण
॥र्षे स्वर्णमन्यत्र चाधिर्भवेत्॥३॥ प्रवेशको
॥ले यदि तत्र सस्य वृष्टिर्न वदीतिरनर्घता च
॥शेषेषु पापग्रहितये शुभीतिरस्याल्पवृष्टिर्मह
॥ती गदाश्च॥ १॥ आर्द्रा प्रवेशो वृष्टिस्याद्दिवा
॥वा यदि वा निशि॥ [illegible] द्धिरनर्घश्चेदुर्द्द
॥ष्टः सस्यसंपदः॥ २॥ आर्द्रा प्रवेशे यदि भास्क
॥रस्य चेद् [illegible] त्रिकोणे यदि केंद्रगे वा॥ जलाश
॥यस्येऽश्रुपवीक्षितो वा संपूर्णमेघात्सुद्धकाघा ज

॥वंती॥ ३॥ भरणी पूर्व [illegible] सस्यानि अंत्यस
॥स्यानि रेवती॥ आर्द्रादिं नेम ध्यसस्येस
॥र्वेन स्यंति चाश्विनी॥४॥ आदित्यादि द्विदे
॥वातं दश [illegible] शुचिरे तेर गो॥ सस्यवृद्धिं शुभि
॥स्संचविना सिंहप्रवेशने॥ ५॥ जलाढ्यै द्वेवर्ष
॥गते प्रवले विधुभरुद्धारि घने स्वयुक्ते आदि
॥नेषु पार्श्वितयेषु पश्चाद्राजीन्मेषु क्रम
॥शः सुदृष्टिः॥ ६॥ रवेर्वृश्चिक मकरे संक्रां
॥ते कन्दा चित्र दृष्टिः स्यात्॥ विस्फोट तेक
॥र्पेयं न रोगपीडा नदृष्टिः स्यात्॥७॥ कुम्भे
॥मिथुने च नो दृष्टिः [illegible] मिथुने प्रवर्षति
॥सिंहे मिथुने कुतो दृष्टिरस्ति [illegible] कर्कटे कु
॥ते॥ ८॥ कन्याराशौ भवेद्वृष्टि न सर्वदा
॥दृष्टिरत्तमं॥ मीनो तेवृश्चिकोते च दृष्टि
॥कुंभे च मध्यमे॥ यावत्तिष्ठन्गुरुः सौरी
॥स्ता बहुर्भिक्षमाचरेत्॥ ९॥ मेषसिंहप

परिमुंडनन॥ २५॥ सा ह [illegible]

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ तेषि कर्म ... ॥

३८

२२

२८

॥नुपा च संस्थिते वक्रे गेषि तिस्नुते थ वा शनैौ॥
॥गोनराश्वग ज पक्षिसम्हला नाशमति निश्च
॥लं च व नंदा॥१०॥ मीनाज कार्मुक संपार्कि म्र
॥गेद से षुम्र नंदन स्तर मिथुन नंदन संयुत
॥स्यात्॥ वक्रौंगति व्रजति चेद्गुरु राजरक्ष्या
॥गा वा श्व संह्यय गतास्फुरदीहरे श॥११॥ छ॥
॥अथैकोदर निर्णय विवाहादि॥
॥प्रत्यक्ष वा हाने कन्यश्चे कस्मिन् दुहितृ द्व
॥योः॥ न वै कन्यायाः पुंसो विसे वाहं चोप
॥नायने॥१॥ एक जन्ये तु कन्ये द्वे पुत्रयोर्नैक
॥जन्यया॥ कन्ये द्वे तु न चैकस्मै प्रदद्या त्
॥क्रदा च न॥२॥ एकमातृ प्रसूतानामेक
॥स्मिन्वत्सरे यदि॥ विवाहं नैव कुर्वीत
॥वदंति मुनयोन्यथा॥३॥ विवाहस्त्वेकजन
न्यानामेकस्मिन्नुपदे कुले॥ नाशं कुरौत्येक
वर्षे स्यादेका विधवा भवेत्॥४॥ एकोदर्योः कु
र न लग्नहणं पश्चिस्यादि कौ दरस्य न लहेकु

॥लनाशनं च॥ एकादिकेतु विधवा भव
॥तीति कन्यान घंत रेपि ष्ण नं दं दष्य शैल रो
॥धे॥५॥ न मंडनान्मुंडनमब्दं श्लिष्टं नपुत्र
॥योर्मुंडनमेकवर्षे॥ न पुंविवाहो र्ध्वं मृतु
॥त्रये च विवाहकार्ये दुहितुः ... यीत्र॥६॥
॥भ्रातिः॥ उर्ध्वे विवाह तनयस्य नैव का
॥र्यो विवाहो दुहितुः समाद्वौ॥ अप्राप्य कन्या
॥श्वसुरालयं च वधूप्रवेशः स्वगृहे न चार्ति॥७॥
॥एकोदर प्रसूतानामेकस्मिन्नेव वत्सरे॥
॥न कुर्यान्मंडलं त्रीणि विवाहं चोपनायनं॥८॥
॥चकारा चौलं॥ एकोदर प्रसूतानां विवा
॥हं चोपनायनं॥ चौलकर्म तथा चैति मं
॥गलत्रयमुच्यते॥९॥ एकस्मिन् मंडपे
॥प्येको न कुर्यान्मंगलत्रयं॥ यदि भिन्नौ
॥दराणांस्यात् समाप्त्येक पुनर्भवेत्॥१०॥ भि
॥न्नोदराणामेकस्मिन्न कुर्यान्मंडपे पिता॥

॥२॥
परिमुंडनेन॥२५॥ संहितासारावल्यां॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ ...मे... ॥ ... ॥ आचार्य

॥नुपावसेत्रि... २६

॥समाप्य मंगले चैके पुनः कुर्याच्चानांदिकं॥
॥११॥ स्य तरे॥ उद्वाह्य पुत्रीं न पिता विदध्या
ध्यात् पुत्र्यंतरे श्चोद्वाहनं कदाचित्॥ यावद्च
तुर्थदिनं मंगलस्य समापनं तावदसौ विदध्या
त्॥१२॥ पुत्रीपरिणयादूर्ध्वं यावद्दिनचतु
ष्टये॥ पुत्र्यंतरस्य कुर्वीत नोद्वाहमिति स्म
र्यः॥१३॥ पुत्रस्याप्युपलक्षणं॥ अथय
मलं ज्योतिः॥ एकस्मिन्वत्सरे चैव वासर
मंडपे पि च॥ कर्त्तव्यं मंगलं स्वस्रोर्भ्रात्रो
र्यमलजातयोः॥१४॥ अथ संकटे प्रवृत्ति
माह॥ ज्योतिः॥ एकोदरयोर्वरयोरेकु
दिनोद्वाहो भवेन्नाराः॥ न घंतर एकवर्षे
कृपादुः संकटे च शुभं॥१५॥ न प्रतिषिद्धं ल
ग्नसंप्राप्ते संकटे महति॥ एकोदरसंभवयो
रेकमंडपे च कुले॥१६॥ स्मृत्यर्थसारे॥

...वेदे शुभं कुर्विद्वाहुर्महति संकटे॥१७॥ व्रते
चैवोपनयने चैव धावद्दिनत्रयं॥ कन्यादानं
न कर्त्तव्यं पिआहु इति स्मरयः॥१८॥ व्रतबं
धनमेकस्य तथैकस्य विवाहकं॥ एकस्मिन्न
पि वान्यस्मिन्दिने कुर्याच्चुवेपिता॥१९॥ मध्ये वे
द्धूतबंधस्य विवाहो यदि वा भवेत्॥ अन्लाभे
सुमुहूर्ते च कन्याया वा सुतस्य च॥२०॥ कन्या
विवाहे मध्ये चद्विवाहस्यात्सुतस्य च॥ दिने
वतुर्दशे कुर्यादिति वृद्धिं दुदीरितं॥२१॥ इत्थं
भवेद्यदा तत्र कथं स्यान्मातृपूजनं॥ नांदी[illegible]
द्धं भवेदेकं स्व[illegible]स्तिवाचनपूर्वकं॥२२॥ एक
एव तु कर्त्ता स्यादनेकेषु पि कर्मसु॥ अष्टव
र्गोत्र वेदैको संकल्पस्तु पृथक्पृथक्॥२३॥
गणशः क्रियमाणानां युगपन्मातृपूजनं॥
नांदीश्राद्धं च वेदेकं होममंत्राः पृथक्पृथक्॥२४॥
बहूनां अपत्यानां युगपत्संस्कारैरुक्ते संतीस
र्वेदेवनांदीश्राद्धं कुर्यात्॥ न पृथक्॥ मंडनो
परि मुंडनं न॥२५॥ संहितासारावल्यां॥

२८

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

चौलेमुंडनमेवोक्तं वर्जयेद्धरणात्परं ॥ ऋतु
त्रये पुनर्योवकान्नकुर्यात् लघुमंडनं ॥१॥
कुले ऋतुत्रयादर्वाक् मंडनाद्यन्नलघुमंडनं ॥
प्रवेशान्निर्गमः पश्चान्नकुर्यान्मंडलत्रयं ॥२॥
न पितृविवाहोत्थं ऋतुत्रयेपि विवाहयज्ञो
यं दुहितुश्च कुर्यात् ॥ न मंडनाच्चापि हि मुं
डनं च गोत्रे कृतायां यदि नाब्दभेदः ॥३॥
कुले ऋतुत्रयादर्वाक् मंडनान्नलघुमुंडनं ॥
अब्दभेदे प्रकुर्वीत मंडनान्मुंडनेस
वे ॥४॥ पुत्रोद्वाहान्नैव पुत्रीविवाह
॥ स्याहतुत्रये ॥ अब्दांतरान्मुंडनं च नै
कदामुंडनद्वयं ॥५॥ फाल्गुणे चैत्रमासे
तु पुत्रोद्वाहोपनायने ॥ अब्दभेदे न दो
षस्यादित्याचार्योब्रवीत्तथा ॥६॥ गर्गः
दोषस्यान्नूर्ध्वं मुद्वाहात् कुले चेदुपना
यने ॥ न दोषः पुरुषोद्वाहादूर्ध्वं कन्या
विवाहकः ॥ ७॥ व्याघ्रः ॥ पुत्रोद्वाहा
त्परं दोषो दुहितुस्याद्विवाहकः ॥

नैव दोषः सपिंडेषु न दोषो भिन्नमा
तृषु ॥८॥ ऋतुः ॥ फाल्गुणे चेद्विवाह
स्याच्चैत्रे चेद्वोपनायने ॥ अब्दभेदात्
कुर्वीत न ऋतुत्रयविडंबनं ॥१०॥ इति दे
वोदरनिर्णयः ॥ अथ चंद्रताराबलं ॥
रविदिष्टपविलोकनं मुहुः हंत सूरिभिः
बलपक्षादिगते हिमांशौ शुभोशुभः स्व
पक्षमुदाहरंती ॥ सितेतरादावशुभे शु
भं च पक्षविनष्टोपि बतोन्यथातो ॥१॥
गोचरेण नवमो द्वितीयगः पंचमो
पि शुभसन्निशाकरः ॥ वर्धमानत
नुरिष्यते बुधैः ईश्वरसदृशो नपैर्हले
न ॥२॥ जन्माथमध्योधमविपत्तारिके
त्रिषु नौव्रष्टलोभात्यगोद्यात चेत् ॥
पक्षारयान्नाविरोधमयादौ विपि
त्यां विवाहादिके नैव किंत्याः ॥३॥
जन्मास्त्रया संपदथो विपत्क्षेम
मास्त्र पापाग्रुभाद्यशत्रुः ॥ मैत्राति
मैत्रे च वदेन चेतिताराः स्युर्जन्मभाग्निः

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

२८

परिवर्त्तीनेन॥१७॥स्यकाष्टोरेनथायाश्री
जन्मताराशुभावहा॥अनेयाविषम
स्ताराविर्वेर्जीसर्वेकर्मेसु॥१॥जन्मन्म
त्री।पंचसप्तमतारासुजायतेव्याधिः॥
स्थिरस्थरणकेरीबातास्वन्यासुसा
ध्वीस्यात्॥२॥नखलुबल्लेहेपक्षेशीतर
तरभ्मेप्रभावःकथितमीह।हितारावर्यमा
र्यैप्रधानं॥अतिविकलशरीरेप्रेयसी
प्रोषितेचप्रभवतिखलुकर्त्तुंसर्वकार्या
णियोषा॥८॥शुक्लेपक्षेशीतररश्मिबल्ली
यान्प्राधान्यंतारकायास्तुतत्र॥श
त्यायुक्तेविद्यमानेचकांतेनस्वातंत्र्यं
योषितःकापिदृष्टं॥९॥उलूखलचक्रं॥
उलूखलप्रवक्ष्यामिस्सूर्यंभ्राद्गुणयेशशि॥
॥मुखेमुनि७सुखायस्यमध्येहानि

उलूखलेचक्रेमंगलयिधीनाकमा॥२
वसुःस्तथा॥द्वादशः१२श्चचतुर्दिक्षुसौभा
ग्यंवर्धतेतदा॥१॥मदवारेचरोहिण्यांमदेच
दिसंस्थिते॥उलूखलंसतंबेद्मतंदुलेन
सर्धनं॥२॥गंडांत॥पोष्णाश्विन्योसार्पपि
र्क्षयश्चयच्चज्येष्ठामूलयोरंतराले॥तद्गं
तांस्याच्चतुर्नाडिकाहीयात्राजन्मोद्वाह
कालेपिनष्टं॥३॥पितापुत्रनशत्रुत्वंकर्मणा
बालतेरिपुन्॥तथाचादित्यसौरीचेनशत्रु
बुधसोमयोः॥१॥मलिम्लुचे मासिम
तस्यपुंसःत्रयोदशोपिप्रेष माब्दिकेस्या
त्॥मध्येधिमासोपिमृतस्यतद्वदतेधि
केद्वादशमासएव॥१॥वर्षेवर्षेतुयच्छ्रा
द्धंमातापित्रोर्मृतेहनि॥मासद्वयेपितत्कुर्या
द्यासस्यवचनंयथा॥१॥विप्रान्निमंत्रये
च्छ्राद्धेबर्हिश्चान्वेदपारगान्॥तदभावे
तुचे।बान्यांश्छास्त्रिनोबान्निमंत्रयेत्॥२॥
निमंत्रितस्तुपूर्वेद्युःस्वशाखीयद्विजोत्त
मः॥स्वशाखीयद्विजाभावेद्विजानन्या
न्निमंत्रयेत्॥४॥मंत्राश्चैवस्वशाखोक्तो

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कर्म कुर्याद्यथाविधिः ॥ अन्यथा कुर्मंत्र
निस्यांद्दर्दृ चानामयें विधिः ॥ ६ ॥ वर्द्धेना
नांतुय कर्मेयदि स्यादन्यशाखयोः ॥ पु
नः श्वेनापि न कर्म कुर्याद्दर्दृ चशाख
या ॥ ७ ॥ मूको धो बधिरः कुष्ठाकाणः
पोगश्च वामनः ॥ अपस्मारी चहीनागः
कुनखीस्यावदेल कः ॥ ८ ॥ असत्य वा
दीरोगी चगतश्चापदवादकः ॥ खलः
खिन्नः सकः कुजेनीचसेवापरायणः ॥ ही
कर्णेयस्तोःपराधीनः शठदेवलकस्त
था ॥ रससत्यो जनेशेलाहि ह केन्या वेद
श्वविक्रयः ॥ ७ ॥ [illegible] त को [illegible] क्रियाहीनो
पारवाड्ड ऽ [illegible] क स्त था ॥ तप्तमुद्रारसे
वाशिष्याश्चे तैविगर्हितः ॥ ८ ॥ श्राद्धे दाने
वनिघास्युश्च यत्नात्सर्वदाबुधैः ॥ ९ ॥ प्रा
तसैपित्रे पुत्रो नासमेधीर्णो निमंत्रयेत् ॥
दैवे पित्रे थवान्यस्मिन्दवदंत्येवमहर्षयः ॥
॥ ९ ॥ भ्रातद्वयं सुतं नातं स्वगोत्रं चान्यशाखि
॥ नं ॥ विवावर्गत्रयं कुर्यान्न अन्यस्या ने
नियोजयेत् ॥ १० ॥ दूरस्थं नैव जानीया

॥ सपिंडे प्रेतकर्माणि [illegible] देश कालांत
॥ रादपि ॥ नगनयेनकश्राद्धे वसेपिंडे प्रेत
॥ कर्माणि ॥ ११ ॥ निष्टन्न प्रक्षालनं कुर्यादं
॥ न्यत्रोपविशन्तु नि ॥ १२ ॥ दैवे पित्रे समाख्या
॥ तास्वत्वारोनदपारगाः ॥ न दन्यस्तादशाः
॥ पित्र्ये वदंत्येवमहर्षयः ॥ १ ॥ देवे वथत्रयः
॥ पित्रोविप्रा दैवाग्निसंयुताः ॥ एको वा दैवि
॥ कैपित्र्ये वदंत्येवं महर्षयः ॥ २ ॥ पितर्यैव
॥ तवैकस्मेन्यारौ तेनु निमंत्रयेत् ॥ द्वावे
॥ कस्य त्रयो वास्युः पक्षे यस्मिन्नयेवि
॥ धिः ॥ ३ ॥ भ्रातुर्वा भोजयेच्छ्राद्धे पुत्रि [illegible] त्रो
॥ वाविविक्त [illegible] बहु कृतः ॥ जामातं भो
॥ जयेच्छ्राद्धे न विप्रो वेदविद्द्विजः ॥ ४ ॥ द
॥ शौहित्रो द्यूतीपातो वैधृतिश्च महालयाः ॥
॥ युगाश्च मन्वश्राद्धकालाः सेकान्तयस्त
॥ था ॥ ५ ॥ गदच्छायोपरागश्च षष्ठायाम
॥ पिला तथा ॥ अर्धोदयादयश्चेव याद्ध
॥ कालस्मृता बुधैः ॥ ६ ॥ [illegible] अन्नधीतम
॥ नाचारः गायत्र्याकुंड गोलकाः ॥ तस्मु

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥ग्नस्तामार्यासमेते श्राद्धवर्जिताः॥२॥अ
॥घावमनविधिः॥सपिंडीकरणं कुर्यात्पु
॥नः पाके न तत्क्षणात्॥मासिश्राद्धे गयाश्रा
॥द्धे प्रत्यब्दे च महालये॥पिता चेद्वमनं कु
॥र्यात्पुनः श्राद्धं समाचरेत्॥२॥पितृणां त्रि
॥णि मुख्यानि पिता चेद्वमनं यदि॥तद्दिने चो
॥पवासं च पुनः श्राद्धं परेहनि॥१॥पितामह
॥स्यादिको वा चेद्वा स्याद्वमनं यदि॥सर्वम
॥न्नं समादाय मंत्रे प्राणादि पंचकैः॥द्वा
॥त्रिंशदाहुतीर्हुत्वा शेषकर्म समाचरेत्॥२
॥आद्यादि षोडशश्राद्धे वमनं च भवेद्यदि॥
॥सर्वमन्नं समादाय पचेत्सहस्रेति मंत्रतः॥१॥
॥द्वात्रिंशदाहुतीर्हुत्वा शेषकर्म समाचरेत्॥
॥सुवासिन्यां मृतायां च यच्छ्राद्धं प्रतिवत्स
॥रं॥ सुवासिन्यै प्रदातव्यं ब्राह्मणैः सह भो
॥जनं॥१॥अनग्निकस्य विप्रस्य अग्नौक
॥रणमिष्यते॥ देवपूर्वं हि कर्तव्यं पितृ
॥भ्यस्तदनंतरं॥१॥अग्नौकरणहोमे तु

॥साग्निनामाहुतित्रयं॥द्वयमेवं त्वनग्नी
॥नां त्वाग्नौ होमं वर्जयेत्॥२॥अग्नौकर
॥णं चतुर्भागं प्रथमं च हुताशनं॥द्विति
॥पितरश्चैव तृतीयं विकिरस्तथा॥चतुर्थं
॥पिंडदाने च अग्नौकरणं यथाविधिः॥३॥
॥दशान्याग्निहुतं चैव नाय्यां पितरस्तथा॥
॥आग्नेयां विकिरश्चैव नैऋत्यां पिंडदानयोः॥४
॥परिविष्टेषु चान्येषु हुतशेषं निधाय च॥दद्या
॥दन्नं पितृभ्योपि पूर्ववत्पितृनामभिः॥५॥
॥स्थापितं प्रथमे पात्रं तत्स्थाने न हि चाल
॥येत्॥जलसेचनपर्यंतं पिंडानां पुरतश्च
॥हि॥ अन्नस्य हि चतुर्भागं पिंडानां परि
॥षेचनं॥बर्हिष्येनैव कुर्वीत पिंडपातम
॥धोमुखं॥१॥अमावास्यारब्धे श्राद्धे न कु
॥र्याद्दधिमंथनं॥नवनीतं तु गोमांसं त
॥क्रेण रुधिरं पिबेत्॥१॥दधितक्रकणा
॥न्निक्षालवणं व्यंजनादयः॥सुवीरोपि
॥न नत्याज्यं यावत्पिंडांश्च निर्वपेत्॥२॥
॥आगिनेयो भागिनीभर्ता दौहित्रो दुहिता

32

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

।।पतिः।।अयासनपतिकां तंमसिदत्तं विना
।।भवेत्।।३।।भागिनेदत्ता विप्रेषु दौहित्रेण त
।।नुच्यते।।भगिनीभर्त्ता सह स्वपुत्रेण तेदु
।।हितापतिः।।४।।अमावास्यारवौ श्राद्धे संक्रां
।।ते राहुपर्वणि।।उत्पोदकेनरः स्नात्वा श्राद्धं
।।तस्य निरर्थकं।।५।।शुक्ल[illegible] वृद्ध
।।स्य विदेशो वेदविक्रयाः।।ग्रामकीटो देवल
।।कः षडेते श्राद्धघातकाः।।६।।नकन्याक्रियते
।।पाकं न पाकं चान्यगोत्रिणः।।विधवा च तथा
।।वंध्या गर्भस्त्री विच्छिदुर्मुखी।।७।।एते पाकं
।।प्रकुर्वन्त निराशाः पितरो गताः।।पितृस्था
।।नं स्वधापात्रं पिंडाग्नौकरणं तथा।।एकैक
।।मपि नष्टं चेत्पुनः श्राद्धं परेहनि।।८।।पाद
।।शौचे विना स्नानं पाषाणे गंधलेपनं।।
।।नापिकस्य गृहे क्षौरं शाकस्यापि श्रियं हरे
।।त्।।९।।आसने भोजने स्वर्ज्यं तथा गंगे
।।परिक्रमे।।व्यवहारे च शौचे च शिखा ग्रंथि
।।विसर्जयेत्।।१।।प्रयाते मैथुने काले प्रस्र
।।वेदं तथा वने।।स्नाने च भोजने काले षट्
।।सु मौनं विधीयते।।२।।अन्नं नैव जले नैव
।।आज्यं नैव च नैव च।।चित्राहुतिप्रदातव्यं
।।श्राद्धं तस्य च निष्फलं।।३।।एकवस्त्रं न भुंजी
।।त न कुर्याद्देवतार्चनं।।न कुर्यात्पितृकर्माणि
।।स्नानं दानं वृथा वृथा।।४।।स्नाने दाने संध्या
।।जपे होमे तर्पणे चैव देवतार्चने।।शिखा ग्रंथि
।।विना यस्य सर्वं एव न संशयः।।५।।स्नात्वा कु
।।र्वीत वै पाकं श्राद्धे पत्नी विधानतः।।पुनः स्ना
।।यात्ततश्चैव धारयेदन्यमंबरं।।१।।ब्रह्मा
।।रवीये।।ऊर्ध्वपुंड्रं च तुलसी श्राद्धे नेच्छंति
।।के च नेति।।हेमाद्रौ देव।।ललाटे पुंड्रकं दृष्ट्वा
।।स्कंधे मालां तथैव च।।निराशाः पितरो यां
।।ति दृष्ट्वा च वृषलीपतिम्।।इति।।पुंड्रकम
।।र्ध्वपुंड्रकं।।तथा त्रिपुंड्रकं चैव कुर्यान्नकु
।।र्यादूर्ध्वपुंड्रकं।।निराशाः पितरो यांति दृष्ट्वा
।।चैवोर्ध्वपुंड्रकमिति वृद्धपराशरोक्तेः।।
।।स्मृतसंहितायां।।श्राद्धे यज्ञे जपे होमे वैश्व

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥देवसुरार्च्चने ॥ष्ट तत्रिपुंड्रपतात्मा प्रलं
॥जयति मानवइति॥१॥हस्ते दत्वा तु ये स्नेहा
॥लवणं व्यंजनादयः॥ दा... तारं नोपतिष्ठंति
॥भोक्ता भुंजीत किल्बिषमिति शातातपोक्तेः॥१॥
॥पिंडापहतौ त्वाह गि॥ मार्जारमूषकस्पर्शे
॥पिंडे च विदलीकृते॥ पुनः पिंडप्रदातव्या स्ते
॥न पाकेन तत्क्षणात्॥१॥ देवलोपि॥ श्वसृगा
॥लखरैः पिंड स्पृष्टो भिन्नः प्रमादतः॥ कर्त्ता
॥शुद्धयनाशस्या छेत स्तेनोपसर्पति॥१॥ एत
॥च्च तद्दिने ऽसंभवे परेहनि पुनः श्राद्धं कर्त
॥व्यं॥हुतभुक्तशेषेण पिंडविधानात्॥ अन्नं
॥विकीर्य ~~...~~॥ नंतरमुपवीतिना चा
॥मेत्॥ मरीचिः॥ श्राद्धेषु विकिरं दत्वा यो नाचा
॥मेन्मतिभ्रमात्॥ पितरस्तस्य षण्मासं भव
॥न्त्युच्छिष्टभोजनात्॥ भिन्नासनं भिन्नपात्रं
॥भिन्नशाखा तथैव च॥ व्याघ्रकूपनरेशाणां
॥भिरःशाः पितरो गताः॥१॥ दाभिपत्र प्रमाणे
॥न पिंडं दद्याद्याशिरे॥ उद्धरे सप्त गोत्राणी
॥कुलमेकोत्तरं शतं॥१॥ सप्त गोत्राः॥ श्री॥

॥पि॥ मातामहश्चैव त्वामातामगिनीत्र
॥ये॥ श्वशुरः सहिता चैव सप्त गोत्राः प्रकी
॥र्त्तिताः॥१॥ एकोत्तरशतं कुलं ए कवि
॥शर १ तुभौ न गोरि १ द्वादश्यों २ द्वादशाप
॥रे ॥ द्विदशा १० । १० दशपंचानां ५ ॥ कुल
॥मेकोत्तरं शतं ॥२॥ पित्रादीनां च सप्तानां
॥मेकैकस्य चतुर्दश ॥ मित्रस्वामिभृगु
॥स्त्रीणां च कुलमेकोत्तरं शतं ॥२॥ पिंडप्र
॥दानविधिः ॥ पितृणां पश्चिमे भागे मातृ
॥पिंडं यथाक्रमे ॥ मातामहश्च तस्यैवं आ
॥मपत्निस्तथोत्तरे ॥२॥ पितृमातामहोर्मे
॥ध्ये सुतोधामातुलश्चोत्तयोः ॥ दुहितादि
॥सर्वकारुण्याशेषं दक्षिणतो दिशोत् ॥२॥
॥पुंपिंडान्वामतः स्त्रीणां तत्सुतः स उपस्थि
॥तः ॥२॥ द्वयां गुष्ठप्रमाणेन गोत्रमन्यो
॥न्यसंस्पृशेत् ॥२॥ शेषः ॥ पाद्ये युत्या नु
॥जानान्न ए छेल्लवणादिषु ॥ उच्छिष्टे पि
॥तरो यांति एछे तां नात्र संशयः ॥१॥ दा
॥तुः पतति बाहुश्च जिह्वा मोक्षश्च सिध

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥षं कुर्यात्प्रासः कृष्णे च न॥१॥भुजानेनु षु
॥विप्रेषु प्रमादात्स्त्र वनेषु दे॥ पादद्वयं त
॥तः स्नात्वा तन्येविप्रं नियोजयेत्॥१॥८
॥कृधारां जलेपीत्वा अर्घ्यपात्रे च भोज
॥ने॥ उच्छिष्टेकर्णेयात्सप्रत्ययं समासमो
॥जने॥१॥ उत्थितिं विप्र च्यते गेहमध्ये यो
॥ज्यादिके च यत्॥ अनिवघनमोक्ष्यं
॥पिंडेभ्यो न कृतं॥१॥ अन्नस्यहि च तु
॥भागं पिंडनो परिषेचनं॥ बद्धच्यो नैव कु
॥र्वीरन् पिंडपात्र मधेमुखं॥ पात्राणि
॥चालयेत् श्राद्धेस्वयंशिष्योऽथवासुतः॥
॥नस्त्रीभिर्नच बालेन नान्येष्ठेव कदाच
॥न॥३॥ नत्यागो नविप्रेभ्यो जलेनैवतु
॥क्षिपेत्॥ विकिरंतु द्विजो च्छिष्टं स्वमो
॥स्थानात्वा च निक्षिपेत्॥४॥ असोनाके
॥तले श्राद्धं योऽपि श्रवणवर्जितं॥ श्राद्धहं
॥तां भवे कौनिराशाः पितरो गतः॥९॥
॥सकलान्ने प्रदात्र्यं विना श्येदेवपूर्व
॥कं॥ उच्चो च मुनिभिः श्राद्धविधेर्नि
॥सनेपिके॥६॥ अन्नेच पाय से च क्षे

॥ध तन्व्यंजनादिकं॥ सपमंतेप्रद
॥तव्यं सर्वस्मादेवपूर्वकं॥७॥ सर्वमन्ने
॥समादाय सघृतेलदेवपूर्वकं॥ प्रमादासि
॥त्प्रवीणितं तं रुधिरं पिबेत्॥१॥ आपोशे
॥ने च सोमे च अर्घ्यपात्रे तिलोदके॥ स्थानमत्र
॥समंतोयं पुनः पूरयते यदि॥२॥ श्राद्धकाले
॥तु संप्राप्ते अर्घ्ये विप्रकरार्पितः॥ नचस्या
॥नार्घ्यपात्रेषु अन्यपात्रेषु निक्षिपेत्॥३॥ अ
॥ग्नौ करणशेषान्नं माजीलस्पृशते यदि॥
॥तद्दिने चोपवासं च पुनः श्राद्धं परेहनि॥४॥
॥प्रादेशप्रक्षालने त्वार्थे परं तुल्योद्वयोरपि॥
॥पितृणां नरकं घोरं रोमशं शवारिणां॥५॥
॥पादछाया॥ दिने पूर्वं तौ दिनेयत्कापादे
॥यत्कारसान्वितं॥ दिनमानं गुणेगुरुण्ये
॥तेनाप्तेनाडिकास्तथा॥१॥ रामा ३ क्षि २ स्वं
॥ग्रं ॥२ बर २ वेद ३ २ बाहु २ मो रो ३ द्वि ४ पं
॥चा ५ ग ६ शरा ५ द्वि ४ जश्व॥ एतानि
॥मीनादिषु संक्रमेषु मध्यांन्हपादं मुनयो
॥वदंति॥ रात्रिनक्षत्र परस्त्वेन लग्नसे
॥ना॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

॥श्रोणा मेषरलग्न॥२।६।अविष्ठा वृषभे च नभा-
॥४।३।तभिषग्वृषभे रामा॥२५। अजएकपा
॥न्मिथुने १।२। अहिर्बुध्न्यामिथुने भानु
॥रेवती कर्क २ अश्विनी कर्के रूपं॥२।१॥
॥भरणी कर्के शरा पं ५।१। कृत्तिका सिंह काया।
॥१।१।रोहिणी सिंहे गुरु॥३।२।मृगशिरः कं
॥न्यान या॥१। आर्द्रा कन्यायुता॥१।६। पुनर्व
॥सुस्तुलानीला॥०।२।पुष्यस्तुलारामा॥२।५।
॥आश्लेषा तुले भोगी॥४।२।मघा वृश्चिके
॥करा॥१।८।फाल्गुनी वृश्चिके ललना॥३।६।
॥६।उत्तराफाल्गुनी मा०।५।हस्ते धनुर्बलं ३।२
॥चित्रे धनुश्शर॥५।२।स्वाती मकरे काया।
॥१।६।विशाखा मकरे वने॥४।०।अनुराधा
कुंभे नगाः॥०।४।ज्येष्ठा कुंभे कन्य॥१।६।
लं कुंभे गसं ३।४।पूर्वाषाढा मीने क
॥१।४।उत्तराषाढा मीने नगा॥ गंगा
मत्स्य लिला मालो मेरे राम कं क
॥लिंगो लंवि हगानेगास्वरे रेतारका
॥विधि॥१।१।३। ३।६। ५।३।१।५।२।३।६।५।
॥शी।रा।पा।१।१।५।३।३।२।३।६। ३।
॥२।२।६॥अत्र तुल्यो विंशतिः॥२०॥ सूर्यांशं कुं
॥भौमे च षोडश॥१६॥भौमे पंचदश तुल्यो।
॥बुधवारे चतुर्दश॥१४॥त्रयोदश गुरु
वारे॥द्वादश शनैश्चरे॥२॥ उक्तयोः॥ शं
॥कोमले यदा छाया मध्याह्ने च प्रवर्तते॥
॥तदा चाभिजिदाख्या च घटिका च स्मृता
॥बुधैः॥ अत्र कार्याणि सर्वाणि सिद्धिं यां
॥ति निश्चय॥१॥पूर्वाषाढा उत्तराषाढा च ज्ये
॥ष्ठा श्लेषा च रेवती॥ विशाखा च यदा
॥मूर्ध्नि तदास्या सप्तमोदय॥१॥अस्ल
॥गे मृगशीर्षा च मूले च नवमोदय॥
॥अंत्य मस्तक यदा मूर्ध्नि तदाष्टमोदय
॥स्मृतः॥१॥ सूर्यभान्मौलिमिथुनं स
॥सहीनं च शोषके॥ द्विगुणं चाहहीनं च
॥गतरात्रिस्फुटभवेत्॥१॥ चैत्रे च शेख
॥लवणे च तारेति थो विरुद्धे पथ ते तु
॥लोस्य॥ धान्यं च दधा करणं च गोरे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

३५

॥योगे विरुद्धे कनके च देयं ॥१॥ शास्कं गुडं
॥चलवणं सुतिलं कांचनं क्रमात् ॥ एवं
॥दानैः प्रकुर्वीत नरो रिष्टफलं न हि ॥१॥
॥यत्रिप्रमाणं ॥ रविसिगगनमध्यं संप्र
॥हीनं नरवभ्यहगतमथनाड्यास्तु गं
॥ता भास्करस्य ॥ अभिलषितघटि
॥यो गोगुणा हे नरवेष्वसवनगगनम
॥ध्यंस्त्सूर्यमाद्दिगुतं ॥१॥ सूर्यभार
॥मौलिसंगण्यसप्तहीनं च कारयेत् ॥
॥द्विगुणं वेद्विहीनं च गतरात्रिस्फुटा भ
॥वेत् ॥२॥ बीजवापनवृजे लग्ने ॥२॥
॥मेषे न वापयेद्बीजं सिंहे बीजं विन
॥श्यति ॥ तुलेन कवने धान्यं कन्यायां जा
॥यते तृणं ॥ वृश्चिके बहुफलिस्यात्
॥धनेन निधनं भवेत् ॥ शेषा निषद्
॥लग्नानि बीजाप्ति च शुभावहं ॥१॥
॥अथ चोलकर्म ॥ गर्भाधानाशनांते
॥पुनर्दो पोस्तादिकस्य च ॥ सिंहस्थिते गु
॥रौस्वापि चोलादिषु विवर्जयेत् ॥१॥
॥चूडाकर्म प्रकुर्वीत प्रथमे तृतीये
॥पि वा ॥ पंचमे ५ द्वितीये २ वापि वत्सरे
॥चयथाकुलं ॥२॥ माघादिपंचके चोलं
॥हि त्वाक्षीणं विधुमध्रुं ॥ क्रूरं वारं निशारि
॥का षष्ठीसंध्या च जन्मभं ॥३॥ शौरं पुष्टि
॥करं प्रोक्तं मृगे पुष्ये पुनर्वसु ॥ हस्तत्रयाश्वि
॥नि ज्येष्ठा रेवति श्रवणत्रये ॥४॥ इति चोलं ॥
॥कर्णवेधः ॥ कार्तिके पौषमाघे च चैत्रे फाल्गुणे
॥के पि वा ॥ मध्ये कर्णौ शुभे वारे जयापूर्णाति
॥थिष्वपि ॥१॥ कर्णवेधाः शिशोः प्रोक्ताः पुन
॥र्वसु धनिष्ठयोः ॥ मृगपुष्याश्विनीहस्ताश्र
॥वणे चित्रात्रये ॥२॥ सौवर्णराजपुत्रस्य र
॥जतं विप्रवैश्ययोः ॥ शूद्रस्यायसायने स्याम
॥ध्यमष्टांगुलं त्रिकं ॥३॥ बालविधाने ॥ मासे
॥षष्टे सप्तमे वाष्टमे वाथ वोक्रणमे द्वादशे षो
॥डशो दिनेः ॥ मध्याह्ने नापूर्वभागेन रात्रौ न क्ष
॥त्रे हे दे तिथौ वर्जेयित्वा ॥४॥ अथ भोजन
॥प्रनः ॥ सौम्ये पौष्णे नैधने वासवानारव्ये=
॥हस्तैः स्वाती सप्तपुष्याश्विकेषु ॥ मैत्रा

37

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

३५

॥द्वितीये मेरवलाबंधमो क्षौ से स्मर्यं तेकून मा चार
॥वर्यैः॥१॥प्राजापत्यादि पद्रू कू र्क्षेत्र ॥ कृक्षादि
॥पंचचा॥मूलादि दशकं चैव समैत्र व्रतबंधनं॥१॥
॥वर्जे॥मघा च भरणी ज्येष्ठा विशाखा चैव ख
॥चित्रा॥नक्षत्र पंचकं आर्द्रेः नेया त्यव्रत बंधने॥१॥
॥लत्तावेधः॥भानु द्वादश १२ मष्टमे ८ रविसुतो भौ
॥मं तृतीये ३ गुरुः षष्ठ ६ मंपुर तो नि हं ति सिखिलं
॥स्व स्थान तो ल ग्न त या॥० राहुर्वी नव मं ९ बुधोन
॥ग७मितं शुक्र स्तथा पंच मे द्वाविंशे २२ रजनी क
॥ो रिबिल नतुः स ताडयेत्स ४ तः॥१॥दुर्मुहूर्ताः॥
॥अर्यमनु १४ रक्षनिर्ध्री १२ ॥ १० वेद दिक् ४।१०
॥रव० फणीश्वरा ॥ ८ कूतवोर्के ६।१२ स्यहा वेदा ९
॥४पक्षेंदु २॥१ दुर्मुहूर्ताः॥एते दिवा॥अष्ट ८
॥सप्त ७ क्र १ नागा श्व ८ सोमसौमो शनिः क्र
॥वि॥दुर्मुहूर्ता निदिशा त्याज्या सर्वकर्मसु गर्हि
॥ता॥१॥अथ गमन शयन आसन ऊर्ध्वल
॥ग्नानि॥चाप मीन स्तथा मेष गमनं तां वि
॥दुर्बुधैः॥कुली रह रि कीटाच ऊर्ध्वं शर्वौ
॥प्रशास्यते॥वृष मकर कन्या च शयनेल
॥ग्नसंस्थिते॥तुला मिथुन कन्ये च आ
॥सनल ग्नमुच्यते॥शप्रलं॥आसने का
॥र्य सिद्धिः स्यात् गमने कलह प्रदः॥शयने प्राण
॥संदेहो ऊर्ध्वे च बहुलाभदः॥१॥अथा निष्ट
॥नक्षत्रादौ दान मुक्तं ज्योतिषे॥विपत्तारे गु
॥डं दद्यान्निधने तिल कांचने॥प्रत्यारे लवणं द
॥द्याच्छाकं दद्याद्द्विजन्मसु॥१॥अथैकै तर्वे मघेंदु
॥पुष्य भ जे गेभ पुत्र मैत्राग्निना सौम्यदुत्तरजा
॥वपोष्म निर्ऋति शुक्रे निला रोहिणी॥सौरेवि
॥ष्णु धनिष्ठ कृष सहिते वारे य मा के ट वै वा
॥ह विध वा प्रयाण मरणं नाद्याः कृषि वीणिजे॥१॥
॥अथ कालवृष्टि स्वरूप माह॥लल्ले॥
॥पौषादि चतुरो मासाः प्रोक्ता वृष्टिर काल जे
॥ति॥शार्ङ्गधरः॥निर्घी ते क्षितीच लग्ने य
॥ह युद्धे राहु दर्शने चैव॥आपंच दिना कन्या
॥परिणीता नाहमुपयाति॥उल्कापातेंद्र चा
॥प प्रबल घन रजो पम नि— ति विद्युद्
॥ष्टिः प्रत्यर्कं दोषाः दिक्षु सकल तुषै स्ताज्य
॥मिवैत्रि रात्रे॥दुःस्वप्ने च दुर्निमित्ते
॥त्य शुभफलद शौदुर्मनो भ्यासायुद्धो

३४

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

३५
३५
३९

॥तौलेमैंा जीनिबंधे परिणयन विधौ
॥सर्वदा स्याज्यमेव॥ ॥पुत्ले॥
॥ दिङ्मोहदिनमेकं च
॥ग्रहेसप्तदिनानि तु॥
॥कुंपेच सप्तदुस्वप्ने त्र्यहमेवं तु वर्जयेत॥
॥उल्कापाते त्रिवसंध्यमेपे च दिनानि तु॥
॥वज्रपाते च एकं दिनं वर्जयेत्सर्वकर्मसु॥
॥दर्शनादर्शनाद्राहुकेत्वोः सप्तदिनं त्यजेत्॥२
॥यावत्केतूद्गमस्तावद्दृश्यते सप्तयोग वेद॥
॥अन्यापवादोद्भुतसारे॥ अथ दिवसत्रयम
॥ध्येमद्रुपानी येयदा भवति॥ उत्पातदोषश
॥मनं तद्वेति आहुराचार्याः॥ संक्षेपत्वेनत॥
॥भूकंपादनंदोषोस्ति वृद्धिश्राद्धे कृते सति॥
॥निर्घातमुल्कारवगदीप्यकभूमिकंपे गंधर्व
॥गेहरुधिरांबुवृष्टयमकेतुः॥ न कानुवक्र
॥ग्रहघातन सर्वग्राससदुर्भिक्षरोगमरणं
॥नरेश जन्मसु॥ ७॥ राजेतु चापंदिवसु
॥भूकंपादिदिग्धूमकेतुयादिग्भूमिकंपे॥
मध्ये ग्रहण दृश्ये च देशांसकं
॥पतिस्त्यंच॥ २॥ ... २१ ... पा१६
॥धान्य १८ वर्षे वैविप्र ... पूर्वे ...
॥द्रयो॥ पाणिपीडन। विधिनवास्यते
॥त्याप्रसा धन धान्यहानिः॥ ॥पं
॥चमे सुखसुतार्थदा ... भोग
॥रहिता खलु षष्ठे॥ सप्तमे धनकृणा
॥हिस्तेस्द्धिः स्वष्टमे पशुसुखार्थपु
॥त्रदा॥ २॥ पुग्मेर्वे जन्मतः स्त्रीणां
॥विषमे पुरुषा स्याच्च॥ विवाहातस्तु
॥शुद्धः प्रोक्तोषष्ठमेकादशं विना॥
॥इति लिखितवृत्तिन लोलिताः॥

॥समाप्तमेव जोः॥

KKSU LIBRARY RAMTEK 441 106 Dist. Nagpur M-1697

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=05.10.20 14:21
,TRANSFERRED=2020/10/05 at 14:29:09
,PAGES=39
,TYPE=STD
,NAME=S0003859
,Book Name=M-1697-LALITVRITLALLOKIT
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection